„Tēvynē" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pētnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĒVYNĒ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

TĒVYNĒ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas: LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tēvynē"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Coutries $2.00
„TĒVYNĒ",
307 W. 30th St., New York, N. Y

No. 38 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Rugsėjo (September) 21, 1934. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879. Vol. XXV

MINN. HISTORICAL SOCIETY

Pasirašyta Pabaltijo Sutartis

Rusija Priimta į Tautų Sąjungą

Audėjų Streike Taikos Nesimato

PASIRAŠYTA PABALTIJO SUTARTIS.

Geneva, rugs. 13. — Vakar Estija, Latvija ir Lietuva pasirašė „santarvės ir bendradarbiavimo sutartį", kuri buvo sutarta ir parafuota Rygoje rugpiučio 29 d. Ši sutartis numato periodinius tų trijų valstybių užsienio reikalų ministerių pasitarimus, kurių tikslas bus koordinuoti visus užsienio politikos klausimus, turinčius bendros svarbos visoms trims valstybėms. Diplomatiniai ir konsulariai atstovai taipgi turės vieni kitus informuoti apie sudarytas su kitomis valstybėmis sutartis. Be to, bus dirbama, kad santarvės dvasia plistų visuose trijuose kraštuose. Numatoma, kad ši sutartis yra pradžia kurimosi pačios Pabaltijo sąjungos.

RUSIJA PRIIMTA Į TAUTŲ SĄJUNGĄ.

Geneva, rugs. 15. — Šiandien popiety atlikta galutinai formulai priimti Sovietų Rusiją į Tautų Sąjungą. Kad Rusiją priėmus, susirašė virš 30 valstybių atstovai ir tikima, jog dar daugiau susirašys. Galutinai šis reikalas bus pabaigtas kitą savaitę. Nors pirmiau buvo tikima, kad Rusija bus priimta tik į Tautų Sąjungą, bet be vietos taryboje, dabar tačiau Rusijai bus suteikta vieta ir taryboje — taps pilnateise sąjungos nare. Sovietų Rusijos užsienio reikalų komisaras, Litvinov'as, su savo atstovais, laukia prie Šveicarijos rubežiaus, kada galės į Genevą atvykti. Tikisi, kad Sovietų Rusija į sąjungą bus priimta didelėmis ovacijomis, žinoma tų valstybių atstovų, kurie Rusijos šioje įstaigoje labai pageidauja.

AUDĖJŲ STREIKE TAIKOS NESIMATO.

Washington, D. C. — Audėjų streikas tebeina. Apie numatytą taiką jau nė nekalbama, nes ji, bent šiuo tarpu, nebeįvykdoma. Streiko srityse judėjimas didelis. Į daugelį vietų sutraukta policija, milicija ir visas priemonės streikininkams kenkti. Įvyksta neramumų ir riaušių. Daugiausia nukenčia streikininkai. Bene vienas didžiausių kruvinų susirėmimų įvyko tai Providence, R. I. Čia buvo pradėta net federalės kariuomenės šauktis. Pabijojus federalės kariuomenės — nerimas sumažėjo. Kruvinų susirėmimų įvyksta ir pietinėse valstijose.

Kad streikui prigelbėjus, streiko komitetas rengiasi streikan iššaukti ir važmos darbininkus, kurie gabena audinius.

Šį pirmadienį, rugsėjo 17 d., kai kuriose pietinių valstijų dirbtuvėse rengiamasi pradėti dirbti su streiklaužiais. Kadangi tikimasi, kad streikininkai dės pastangas streiklaužių į dirbtuves neįleisti, į tas vietas sutraukiama daug milicijos. Pikietai jau dabar pasirengę gauti gazų ir durtuvų. Spėjama, kad ten galės įvykti didelių susirėmimų.

Streikas tačiau stiprėja, nes vis dar daugiau darbininkų pradeda streikuoti. Valdžia streiko padėtimi susirupinusi. Kuo ir kaip jis baigsis — dar niekas nenumato.

STREIKUOJA KOJINIŲ DARBININKAI.

Philadelphia, Pa. — Rugsėjo 12 d. prasidėjo kojinių (pančiakų) darbininkų streikas. Šis streikas neliečia tų dirbtuvių, kurios yra pripažinusios uniją ir turi padariusios su unija sutartis. Prie streiko buvo prisidėję ir apie 15,000 organizuotų Philadelphijos darbininkų, bet jiems įsakyta sugrįžšti į darbą, nes Philadelphijos dirbtuvės yra pripažinusios uniją. Kojinių darbininkų unijos vadas, Rieve, apskaičiuoja, kad streikuoja apie 20,000 kojinių darbininkų tose dirbtuvėse, kurios nėra pripažinusios unijos.

AUDĖJŲ STREIKO NEGALIMA SUTAIKINTI.

Washington, D. C. — Prez. Roosevelto paskirta specialė taryba sutaikyti audėjų streiką, nutraukė savo darbą ir prisipažino, kad tarybos visos pastangos taikinti darbininkus su darbdaviais nedavė jokių pasekmių. Minimai tarybai nepavyko prikalbinti samdytojus nors kiek nusileisti, kad butų galima prieiti prie arbitracijos, kurią darbininkai jau buvo sutikę priimti. Del to audėjų milžiniškas streikas turės tęstis kol viena ar kita pusė bus nugalėta.

VERČIA NAUDOTI LIETUVIŲ KALBĄ.

Klaipėda, rugs. 16. — Šiandien lietuvių direktoriatas išleido įsakymą, kad visų firmų vardai ir komerciniai pranešimai pirmoje vietoje butų užrašomi lietuviškai. Klaipėdos gyventojai, vokiečiai, mano, kad šiuo patvarkymu peržengiama Klaipėdos Krašto statutas, kuris nusako Klaipėdoje naudoti lietuvių ir vokiečių kalbas, kaipo oficiales.

SPIRIA RUSUS PRIE SIENOS.

Nesenai japonai patiekė rusams pasiulymą, kad ten, kur dabar stovi abiejų valstybių kariuomenės priešais viena kitą, įsteigti neutralį zoną, abiems savo kariuomenes patraukiant atgal po 25 mylias link savo žemių. Esą, jei Rusija skelbiasi norinti taikos, tai tegul atlieka šitą pasiulymą ir karo pavojus žymiai sumažės. Rusija, tokiu budu, prispirta prie sienos, nes kuomet Japonija ten veik nieko neturi — Rusija palaiko didžiausią karinę mašiną ir, jei pasitrauktų iš tų sričių, tai jos karinė jėga visiškai sunyktų. Taip rašo N. Y. Times korespondentas W. Duranty, kuris nurodo, kad Rusija Sibire turi 200,000 kareivių, 150,000 atsraginių ir apie 1,000 lėktuvų.

AŠTRINA ĮSAKYMUS PRIEŠ ŽYDUS VOKIETIJOJE.

Berlynas. — Hitlerio antrininkas, Rudolf Hess, pastaruoju laiku išleido naujus įsakymus, liečiančius žydus. Šie įsakymai skamba, maž daug, šiaip: 1) Naciai advokatai neturi teismuose ginti ar atstovauti žydų; 2) Hitlerininkai jokiame atsitikime neprivalo duoti žydams rašytų rekomendacijų bei liudymų, 3) Draudžiama su žydais viešai draugauti; 4) Žydų įstaigose dirbantiems hitlerininkams draudžiama nešioti hitlerišką ženklą.

AUDĖJAI PRIEŠ JOHNSON'Ą.

Washington, D. C. — Audėjų streiko komitetas reikalauja, kad NRA administratorius, Johnson'as, atsisitatydintų. Komitetas pareiškia, kad jis netinkamas buti minimos įstaigos administratorium, jei kišasi į streiko reikalus, pridurdami, kad jis peržengia su audėjų darbininkais padarytą sutartį.

LIETUVIAI GALI DIDŽIUOTIS.

Londonas. — Laikraštis „Manchester Guardian" patalpino vedamąjį straipsnį apie Klaipėdą. Šiame rašiny pažymi, kad lietuviai turėjo begaliniai pasididžiuojančią istoriją. Kai kurie Klaipėdos krašto gubernatoriaus žygiai esą gali buti priešingi autonomijos statutui, bet nėra abejonės, kad, kaip vienas Lietuvos laikraštis parašė, Klaipėdos vokiečiai glaudžioje sąjungoje dirba su užsienių valstybe. Kol Vokietijos valdonai įkvėps arba pakęs tokias intrigas, sako laikraštis, Vokietijos kaimynų negalima kaltinti, kad jie imasi apsaugos priemonių. Nors šis laikraštis yra pasižymėjęs provokatiškumu, bet visgi stoja už lietuvius.

MORRO CASTLE NELAIMĖS TYRINĖJIMAS.

Jau kuris laikas eina nesenai sudegusio Morro Castle laivo nelaimės priežasčių tyrinėjimas. Iššaukta daug liudininkų: laivo laikinas kapitonas, radio operatoriai, visa eilė laivo tarnautojų, keleivių ir tt. Apie nutikusią nelaimę nupasakota įvairių pasakų. Iš visa betgi tyrinėjimo komisija susidaro nuomones, kad laike nelaimės buvę didelio apsileidimo iš laivo tarnautojų pusės. Laive esantieji gelbėjimosi laiveliai taipgi nevisai tvarkoje buvę. Del tų priežasčių tiek daug nelaimėje ir žuvo. (Paskutiniai daviniai nusako, kad žuvo 135 žmonės.) Jei laivo tarnautojai butų buvę geriau prirengti nelaimes ištiktus gelbėti ir jei anksčiau butų šauktasi pagelbos, kad laivas dega — tiek aukų nebutų buvę.

TRUMPOS ŽINELĖS.

Kaunas. — Rugpiučio 26 d. visoje Lietuvoje minėta keturiolika metų Vilniun Lietuvos kariuomenės įžengimo sukaktuvės. Tuo tikslu surengta įvairių pramogų: prakalbų, paskaitų ir pasimelsta visos Lietuvos ir Kauno bažnyčiose.

Paryžius. — Žurnalas „Reveu Des Deux Mondes" patalpino straipsnį, kuriame reiškia pageidavimą, kad Francija išplėstų savo įtaką Pabaltijo valstybėse. Anot minimo straipsnio, francuzai ten labai pageidaujami, reikia tik eiti ir praplėsti tenai prekybą, siųsti kodaugiau savo rašytojų, žurnalistų ir tt.

Bruselis, Belgija. — Belgijoje turėjo įvykti angliakasių streikas, bet į šį reikalą įsikišo karalius ir streiko išvengta. Sulig karaliaus pareiškimo, angliakasiams atlyginimas nebus mažinamas. Vietoje to bus padidinta angliams muitas, iš ko menkiau pasilaikančioms kasykloms bus teikiama subsidijos.

Buenos Aires, Argentina. — Argentina, prisidedant Brazilijai ir Jungtinėms Valstijoms, deda pastangas baigti Gran Chaco srities konfliktą tarpe Bolivijos ir Paraguajaus. Daugiausia bus remiamasi tuo, kad minimos valstybės, drauge su kitomis Pietų Amerikos valstybėmis, pasirašiusios 1932 metų sutartį nekariauti. Kariaujančios valstybės, tačiau, nelabai nori taikytis. Jos dvikovoje nori reikalą „tinkamai" išspręsti.

Burlington, Vt. — Čia iš ežero Champlain išimta liekanos laivo, kuris nuskandinta laike karo 1776 metais.

Washington, D. C. — Senato komisijos tyrinėjime, Du Pont parako kompanijos viršininkai paliudijo, kad parako trustui Pasaulinis Karas pilnai apsimokėjo, nes karo metu minima kompanija padarė $1,250,000,000 gryno pelno. Tuo metu vien savo viršininkams ir jų pagelbininkams kompanija bonusais išmokėjo virš $17,000,000. Aiškus dalykas, jiems karas irgi apsimokėjo.

Washington, D. C. — Federalės valdžios biuras skelbia, kad bėgy keturių pastarųjų savaičių, didesniuose Jungtinių Valstijų miestuose automobiliais užmušta tik... 597 žmonės, kas reiškia 43 mažiau, negu buvo užmušta tuo pačiu laiku pernai.

Iš Lietuvos

JAPONAI LIETUVOJE.

Lietuvoje nesenai lankėsi Japonų karininkų delegacija. Kol kas jos lankymosi tikslas yra nežinomas. Ši delegacija Lietuvoje išbuvo labai trumpą laiką. Kiek ilgiau ji buvo Berlyne. Turint galvoje užsienių spaudos paskleistas žinias, kad tarp Japonijos ir Vokietijos yra padaryta slapta karo sutartis, šios karininkų delegacijos nuvykimas Berlynan skaitomas reikšmingu faktu.

LOZORAITIS LANKYS UŽSIENĮ.

Lietuvos užsienių reikalų ministeris Lozoraitis netrukus mano aplankyti vakarų Europos valstybių sostines ir ten su jų atsakingais politikos vyrais aptarti dabar paaktualėjusio Rytų Europos Lokarno klausimą.

SOVIETAI PERKA KIAULES.

Į Sovietų Rusiją iš Klaipėdos uosto išvežta 900 kiaulių.

DELEGACIJA Į TAUTŲ SĄJUNGĄ.

Rugsėjo 10 d. Tautų Sąjungos posėdy Lietuvai atstovaus užs. min. St. Lozoraitis, P. Klimas, atstovas Paryžiuje ir K. Balutis, ast. Londone. Sekretoriumi — Dr. L. Natkevičius.

NEŽINOMAS KAREIVIO KAPAS.

Nežinomojo kareivio kapas manoma supilti Kaune karo muzėjaus sodely. Žuvusio nežinomo kareivio kaulai greičiausiai bus parvežti iš Ilukštos apylinkės, kur vyko kovos su bolševikais.

ŠIAULIUOSE ŽYDAI UŽPUOLĖ LIETUVĮ.

Šiauliuose įsidrąsinę žydai užpuolė lietuvį prov. Antaną Mąsiulį ir jį peiliais sužeidė. Del to kilo peštynės tarp žydų ir lietuvių. Kaltininkus karo komendantas nubaudė.

ŽYDAI TRAUKIA Į PALESTINĄ.

Šiomis dienomis vėl išvyko 100 žydų darbininkų į Palestiną.

STATOMAS ZARASŲ-SKAPIŠKIO GELEŽINKELIS.

Didelis vargas Zarasų krašto gyventojams dabar yra, kai jie nebeturi savo geležinkelio, kuris juos jungtų su didesniais Lietuvos centrais. Nežiurint, kad čia yra geri keliai, tačiau geležinkelis yra butinas, nes tai pakelia šio krašto prekybinį ir ekonominį gyvenimą.

Nesenai pas Lietuvos ministerį pirmininką Tubelį lankėsi Zarasų krašto visuomenės atstovai, kurie išdėstė Zarasų-Skapiškio geležinkelio butinumą. Jie kartu nurodė, kad Zarasų miesto gyventojai patys savo lėšomis pasižada pastatyti moderišką geležinkelio stotį. Kitų valsčių gyventojai pasižada patys atlikti kelio supilimo darbus, suvežti tiltams ir stotims medžiagą ir apmokėti žemių savininkams už nusavintą geležinkelio visam ruožui žemę.

Lietuvos vyriausybė pažadėjo geležinkelio statybą remti ir tyrinėjimo darbus dar šiemet padaryti. Numatoma, kad geležinkelio statybos darbuosna bus įtraukta ir Lietuvos kariuomenės geležinkelių batalionas. Taip pat numatoma, kad geležinkelio statyba bus jau baigta ateinančiais metais ir tais pačiais metais jau vaikščios traukiniai. Tsb.

ŽYDAI VAŽIUOJA Į PALESTINĄ.

Nesenai iš Lietuvos į Palestiną išvažiavo apie 50 žydų. Paprastai į Palestiną važiuoja neturtingesni žydai. Šį kartą išvažiavo gana daug pasiturinčių ir laisvų profesijų žydų. Netrukus rengiasi į Palestiną išvažiuoti ir Lietuvos žydų jaunimo grupė. Iki šiol iš Lietuvos į Palestiną jau išvažiavo keli tukstančiai žydų.

LIETUVOS UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIS IŠVYKO Į MASKVĄ.

Liepos 31 dieną Lietuvos užsienių reikalų ministeris Stasys Lozoraitis, Sovietų Rusijos užsienių reikalų komisaro Maksimo Litvinovo pakviestas, išvyko į Maskvą. Kartu su ministeriu išvažiavo ir Lietuvos atstovas Maskvoje Jurgis Baltrušaitis ir Sovietų Rusijos pasiuntinys Kaune Karskis. Lozoraitis Maskvoje su Litvinovu svarstys Rytų Europos taikos pakto klausimą ir praneš Lietuvos vyriausybės nusistatymą jų atžvilgiu. Gal but, kad šiame ministerių pasitarime bus paliestas ir Baltijos valstybių sąjungos klausimas. Kaip žinome, Sovietų Rusija šių metų pradžioje buvo pasiuliusi garantuoti Baltijos valstybių nepriklausomybę. Tsb.

Komitetas nukentėjusiems nuo audrų šiaurės Lietuvos ukininkams šelpti kreipėsi su prašymu į Lietuvos vyriausybę, kad šiems ukininkams butų duota miško medžiaga sugriautiems trobėsiams atsistatyti. Visuose valsčiuose sudaryti šalpos komitetai, kurie prasidėjus kulimui kituose apskričiuose rinks aukas nukentėjusiems javais. Vyriausybė ir „Maisto" vadovybė sutiko, kad iš nukentėjusių ukininkų bekonai butų priimami be eilės. Kaip žinome, šiaurės Lietuvą didžiulė audra, pridarydama daug nuostolių, ištiko liepos 1 dieną.

Skridimas į Lietuvą Atidedamas Sekančiai Vasarai

SKRIDIMO REIKALU REZOLIUCIJA.

Amerikos Lietuvių Transatlantinio Skridimo Sąjungos centro valdyba ir Chicagos bei apylinkių komitetų bendras susirinkimas, laikytas rugsėjo 11 d. 1934 m., susipažino su Lietuvos Aero Kliubo pirmininko, prof. Žemaičio, kablegramos turiniu, kuri skamba taip: **„Oras Europoje darosi nepalankus. Patariame skridimą atidėti sekančiai vasarai"** ir, visapusiškai apsvarstęs ALTASS valdybos pranešimą apie „Lituanicos II" įrengimo darbų stovį šioje valandoje, daro šiuos tarimus:

1. Kadangi jau dabar del oro nepalankumo butų labai nesmagu ir neprotinga leisti lakunui skristi per okeaną, o vėliaus, i lėktuvo paruošimas bus galutinai pabaigtas, orai gali pasidaryti dar pavojingesni, tai mes paremiame Lietuvos Aero Kliubo patarimą ir rekomenduojame ALTASS valdybai skridimą atidėti sekančiai vasarai.

2. Kadangi kuone visi pinigai lėktuvui ir jo įtaisoms jau yra sukelti ir kuone visa kas reikia skridimui yra supirkta ir belieka tik užmokėti kelias pasilukusias sąskaitas, o paskui padengti lėktuvo išlaikymo ir lakuno atlyginimo išlaidas, kurios negalės buti didelės palyginti su tąja stambia suma, kurią iki šiol visuomenė sudėjo, tai susirinkimas neabejoja, jogei transatlantinio skridimo rėmėjai stengsis šį darbą be didelio vargo davesti iki sekmingos pabaigos.

3. Kadangi leit. Feliksas Vaitkus savo gabumais ir kvalifikacijomis pasirodė pilnai kompetentiškas atlikti pavestąjį jam didelį uždavinį ir savo nuoširdžiu atsidavimu musų bendram sumanymui įgijo visuomenės simpatiją ir pasitikėjimą, tai mes sveikiname jį, kaipo busimą amerikiečių geros valios pasiuntnį musų broliams ir seserims anapus vandenyno ir iš gilumos širdies linkime jam pasisekimo jo darbe ir sumanytame didvyriškame žygyje.

Amerikos Lietuvių Transatlantinio Sridimo Sąjunga.

Kas Yra Lietuvos Lenkai

Dažnai mums tenka išgirsti kalbant, ir spaudoje skaitant, kad Lietuvoje yra nemažas procentas lenkų, kad jie vienais ar kitais budais stengiasi savo lenkiškumą demonstruoti. Taip pat ir lenkų spauda nuolatos skleidžia tuščius burbulus, kad Lietuvos lenkai yra persekiojami ir kad trukdomas jų kulturinis veikimas. Tačiau įsigilinę į šį klausimą ir jį panagrinėję iš esmės, tuojau matome, kad lenkų spaudos skleidžiamos paskalos yra tuščios.

Iš kur gi atsirado Lietuvos lenkai? Vienas kitas jų procentas dar senaisiais laikais atsikėlę iš Lenkijos ir apsigyveno Lietuvoje. Tačiau didžiausia jų dalis yra ne lenkai, bet sulenkėjusieji lietuviai, daugiausiai bajorai, kurie pamynė savo tėvų kalbą, papročius ir nuėjo svetimiems dievams tarnauti. Juk iš istorijos mes žinome, kad kai Lietuva ir Lenkija padarė personalinę uniją, tai ir Lietuvos didikai nukrypo Varšavos pusėn. Jie Lietuvos reikalų beveik nežiurėjo ir patys visiškai sulenkėjo. Prisigėrę svetimo raugo, lenkiškos kulturos, jie tą kulturą stengėsi skiepyti ir Lietuvos sodžiaus žmonėms. Tačiau lietuviškas kaimas, per amžius budamas ištikimas savo tautiniams jausmams ir lietuviškoms tradicijoms, nepasidavė bajorų pagundai.

Anksčiau buvusieji dvarai Lietuvoje buvo tas lietuviško kaimo lenkinimo lizdas, iš kurio į visas puses sklido piktžolės. Ilgus šimtmečius užsitęsusi baudžiava Lietuvoje išaugino vieną kitą padlecą, kurio ainiai dar ir dabar mėgsta save vadintis lenkais. Daug silpnabudžių žmonių patraukė savo pusėn vadinamoji lenkiškoji „augšta kultura". Tačiau tos kulturos „augštybes" mums labai gerai atvaizduoja objektyvioji istorija.

Tai ir yra visos tos priežastys, arba teisingiau pasakius, visi tie diegai, iš kurių yra išaugę šiandieniniai Lietuvos lenkai. Kaipo lenkai jie yra tik iš kailio. Tačiau jų kraujas yra grynai lietuviškas. Kai su vienu kitu tokiu lenku imi kalbėtis ir jam priminti Lietuvos senovę, jo protėvių lietuviškumą ir jo dabar padarytą tautinę nuodėmę, tai toks „lenkas" ima gailėtis ir ne vienas jų grįžta į tikras lietuviškumo vėžes.

Kauno ir Panevėžio apskrity yra tokių vietų, kurios išimtinai apgyventos tokių „lenkų". Didelė dalis jų jau yra lietuviškai susipratę ir dabar gailisi savo padarytos klaidos. Jie nenori šiandien save vadintis lenkais, vaikus leidžia į lietuviškas mokyklas, patys namuose stengiasi jau lietuviškai kalbėti ir net stengiasi savo pasuose ištaisyti tautybę, perrašydami, kad jie yra lietuviais. Paskutiniysis Lietuvos gyventojų surašinėjimas rado, kad Lietuvoje yra tik 2,8% lenkų. Tsb.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi buti siunčiami Redakcijos vardu ir turi buti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkus raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

ORGANIZACIJŲ RUPESČIAI

Užėjus ekonominiam sunklaikiui, tapo skaudžiai paliestos ir lietuvių nacionalės apdraudos ir pašelpos organizacijos. Netik organizacijos nukentėjo del susmukusių investmentų, bet ir nariams pašelpomis organizacijų iždai išsemiami. Visiems yra žinomas faktas, kad nedarbo laikais organizacijų nariai menkais nesveikumais stengiasi sirgti kuoilgiausiai, kad bent tuo budu gavus kelis dolerius pragyvenimo reikalams.

Štai musų kaimyno, Romos Katalikų Susivienijimo (LRKSA) prezidentas p. L. Šimutis šios organizacijos organe „Garse" atvirai nariams pasako, kad dabar laikas imtis visų galimų priemonių, kad atvaryti pašelpos fondą į tokį stovį, kuris pašalintų visus galimus kilti nesmagumus. O tais nesmagumais katalikų Susivienijimo prezidentas numato štai ką:

„Kokie tie gali buti nesmagumai? Aš manau, kad gerbiamieji skaitytojai įspėsite. Štai jie: *jei tuojaus nesulaikysime pašelpos fondo smukimo, Valstybės Apdraudos Departamentas, ar kam patiks ar ne, norėsime ar ne, privers Pildomąjį Komitetą uždėti asesmentus (ekstra mokesčius) pašelpos skyriaus nariams*".

Vadinasi, musų kaimyno — katalikų Susivienijimo prezidentas net pabrėždamas praneša nariams asesmentų uždėjimo pavojų, jei pašelpos fondas nebus privestas prie tokios padėties, kad narių sumokamos duoklės padengtų išmokamas pašelpas. Šitokia savo kaimyno padėtimi nesidžiaugiame, — priešingai, linkime jam laimingai išvengti tokių nesmagumų, kaip nariams nepaprastų duoklių uždėjimas.

Šia proga pravartu priminti, kad musų Susivienijimo pašelpos fondas yra žymiai geresnėje padėty ir nepaprastų nariams duoklių uždėjimas kol kas negrumoja. Musų Susivienijimo pašelpos fonde yra dar virš $100,000 rezervo. Bet kartu reikia pasakyti, kad ir musų Susivienijimo pašelpos fondas operuojamas su nemažu kasmetiniu deficitu, vadinasi nariai žymiai daugiau išima iš pašelpos fondo, negu sumoka jam duoklėmis. Tas reiškia, kad anksčiau ar vėliau ir musų pašelpos fondas turės išsisemti.

Šitokia padėtis reikalauja, kad organizacijų nariai kiečiau pridabotų sergančius ir iš organizacijos pašelpą imančius narius. SLA. viršininkai niekuomet nereikalavo ir nereikalauja, kad bereikalingai butų terorizuojami serganti nariai, arba kad butų skriaudžiami toki nariai, kuriems teisėtai ligoje pašelpa priklauso. Prašoma iš narių tik to, kad nebutų bereikalingai imama ligoje pašelpa. Šiandien šimtus atsitikimų galima nurodyti, kad nariai reikalauja ištisus mėnesius pašelpos už tokias menkas ligas, už kurias seniaus išmokėta dviejų-trijų savaičių pašelpa. Tas reiškia, kad nariai nepamatuotai pašelpos reikalauja, tyčiomis savo menką sirgimą pratęsdami kuoilgiausiai. Pavyzdžiui, paprasta influenzos liga žmogus serga dvi-tris savaites ilgiausiai. Vietoje gauti pašelpą už dvi savaiti, šiandien beveik kiekvieno SLA. nario infuenzos liga tęsiasi du-tris mėnesius. Šiandien tik tie nariai teisingai pašelpos reikalauja, kurie dar normales algas uždirba savo kasdieniniam užsiėmime. Ypatingai namų šeimininkėms patogu ir pelninga sirgti, kuomet jos gauna ligoje pašelpą. Ir didžiumoje gerbiamos šeimininkės moka ilgokai sirgti ir pašelpą imti.

Jei pašelpos fondas butų neišsemiamu pinigų šaltiniu, tai kas ir pavydėtų nariams imti kuodidžiausias pašelpas ligoje. Bet kuomet negalima iš pašelpų fondo daugiau išimti, negu nariai sumoka į jį duoklėmis, tai ir susidaro tokia nelemta padėtis, kad išsisėmus pašelpos fondui bus priversti nepaprastas duokles mokėti ir toki nariai, kurie nei cento ligoje pašelpos nėra gavę. Vadinasi, bereikalingu pašelpos ėmimu vra tiesioginiai skriaudžiami visi organizacijos nariai, kurie priguli prie pašelpos skyriaus.

Kaip minėjome, SLA. nariams dar negrumoja artimas pavojus nepaprastų duoklių į pašelpos fondą mokėjimu. Bet dabar laikas apsižiurėti ir tokį pavojų ant visados prašalinti. O tokis pavojus išnyks tik tuomet, kuomet SLA. pašelpos fondas bus operuojamas be metinių deficitu, kurių lengvai galima išvengti pačių narių pastangomis. Imkime tik pamatuotai ir teisingai priklausančias ligoje pašelpas ir SLA. pašelpos fondui jokio pavojaus nebeliks.

—o—

LIETUVA LAIMĖJO

Paryžiaus ir kitų šaltinių žinios praneša, kad tapo pasirašyta „regionalio bendradarbiavimo" sutartis tarpe Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Šitokios Pabaltijo valstybių sutarties pasiekimu Lietuva laimėjo. Netenka abejoti, kad šios sutarties užpakaly stovi galingi užtarėjai: Francija ir Sovietų Rusija. Labai galimas daiktas, kad ši sutartis reiškia pradžią Francijos ir Rusijos proponuojamos „Rytų Locarno" — Rytų Europos valstybių sąjungos.

Šios sutarties pasiekimas reiškia, kad lenkų ir vokiečių klastos nuėjo niekais — Varšavai nepavyko latvius ir estus pakreipti savo užmačių pusėn. Lietuvai dabar bus lengviau ginti savo pozicijas prieš abudu galingu ir piktu jos priešu: Lenkiją ir Vokietiją.

Reikia atminti, kad lenkų įtaka Pabaltijo valstybėse buvo didelė. Latvija ir Estija bijojo Sovietų Rusijos ir todel laikėsi arčiau lenkų, kad reikalui ištikus galėtų gauti jų pagelbą prieš Rusiją. Bet pastaruoju laiku Vokietijos hitlerininkai pradėjo perdrąsiai skelbti savo planus Vokietijos ekspansijai į Rytus ir pagaliau Varšavai susidėjus su vokiečiais, Pabaltijo valstybių politika pakrypo kiton pusėn. Ypatingai ju politiką pakeitė Francijos ir Sovietų Rusijos pastangos įkurti Rytų Europos valstybių sąjungą, kad tuo garantavus Rytų Europoje taiką ir užtikrinus Pabaltijo valstybių nepriklausomybę. Vadinasi, sudarytas galingų užtarėjų palaikomas blokas prieš Varšavos ir Berlyno užmačias Rytų Europoje.

Pirmas sekmingas žingsnis pasiektas. Galima tik palinkėti, kad užmegsti draugingi santykiai tarpe Lietuvos, Latvijos ir Estijos išsivystytų į glaudų bendradarbiavimą.

—o—

PADIDINTA CENZURA

Atėjusios žinios iš Lietuvos skelbia, kad Lietuvos valdonai įvedė žymiai padidintą cenzurą Lietuvos laikraščiams. Kauno komendantas išleido įsakymą, kuriuo nurodo laikraščiams kokių žinių jie negali spausdinti.

Sulig Chicago Tribune korespondento p. Donald Day pranešimo, nauju parėdymu uždrausta laikraščiams rašyti prieš diktaturą. Draudžiama kritikuoti vyriausybės bent kokie darbai ir, pagaliau, draudžiama rašyti net apie prasikaltimus ir einančias bylas del tokių prasikaltimų. Vokietijos nacių pavyzdžiu, įsakoma laikraščiams žymioje vietoje dėti vyriausybės atstovų kalbas. Cenzuros uždarytus laikraščius draudžiama išleisti kitu vardu. Vadinasi, komendantas uždarė laikraštį, tai jo leidėjai turimus daiktus laikraščio leidimui gali sunaikinti, nes daugiau jie negalės kito laikraščio leisti, iki ponas komendantas nesusimylės ant jų.

Štai kuo baigėsi Lietuvos valdonų pažadas pakeisti cenzurą spaudos įstatymu! Vietoje spaudos įstatymo įvesta dar aštresnė cenzura, kuri siekia visiškai sunaikinti tuos laikraščius, kurie nepalankųs Lietuvos diktatoriams. Netenka abejoti, kad tokį parėdymą spaudos suvaržymui komendantas paskelbė vyriausybės viršunių įsakymu. Vadinasi, Lietuvos spauda gavo „puikią dovaną" Lietuvos prezidento p. Smetonos 60 metų amžiaus sukaktuvių proga!...

Galima tik pasigailėti, kad Lietuvos spauda taip nežmoniškai suvaržyta ir negali gvildenti savo krašto gyviausių reikalų, negali nurodyti net pikčiausių atskirų valdininkų darbų. Jai leidžiama skelbti tik tai, ką pati vyriausybė priduoda. Tokioje padėty spauda nustoja savo tikrosios reikšmės ir negali tinkamai patarnauti nei savo krašto reikalams, nei visuomenės švietimui. Lietuvos gyventojai verčiami gyventi tamsoje ir pasitenkinti tik tuo, ką ponai valdininkai duos.

Pagaliau aštresnis Lietuvos spaudos laisvės varžymas aiškiai rodo, kad Lietuvos diktatorių pozicija visuomenėje silpnėja. Bet Lietuvos valdonai turėtų atminti, kad juo giliau į požemius visuomenės pageidavimus ir iniciatyva nugrusi, juosmarkesnės eksplozijos susilauksi. Tik laikinas ir labai silpnas pozicijos sustiprinimas, kuomet paremtas biurokratiškais suvaržymais.

—o—

SKAUDI KATASTROFA

Rugsėjo 8 d. anksti ryte užsidegė grįžtantis į New Yorką iš Kubos ekskursinis garlaivis Morro Castle. Kilęs gaisras pačiame keleivių įmigime taip umai apėmė visą laivą, kad ir gelbėtis keleiviams ir laivo tarnautojams nebuvo progos. Sakoma, daug keleivių negalėjo išeiti iš kajutų, nes gaisras jiems kelią užkirto. Todel sudegusio laivo savininkai — Ward Line praneša, kad jų galutinu apskaitliavimu šioje katostrofoje žinomų žuvusių yra 66 keleiviai ir 21 laivo tarnautojas, įskaitant ir kapitoną Willmott, kuris staiga mirė prieš pat gaisra, taigi kartu 87 asmenys. Pražuvusių be žinios yra 28 keleiviai ir 22 laivo tarnautojai, kartu 50 asmenų. Kartu žinomi žuvusieji ir pražuvusieji be žinios sudaro 137 asmenis.

Ši katastrofa ypač skaudi tuo, kad už kelių valandų laivas butų pri plaukęs uostą ir pagaliau ši nelaimė įvyko visai arti New Jersey valstijos pakraščio ties Asbury Park. Pagaliau, laivas buvo moderniškai įrengtas, su visais apsisaugojimo prietaisais, apsaugotas nedegančia medžiaga, aprupintas gaisrui gesinti vėliausiais pabuklais. Vienok kilęs gaisras parodė, kad žmogaus pastangomis visi nuo gaisro apsisaugojimo įrengimai nieko nereiškia. Dar karta įrodyta, kad iškilę gaisrai laivuose yra pavojingiausia ir pražutingiausia jurų kelionėje nelaime.

Vedamas valdžios šios nelaimės tardymas dar nebaigtas ir koki šio tyrinėjimo daviniai bus, kol kas negalima pasakyti. Vieni laivo viršininkai tikrina, kad šis gaisras kilo del keno nors piktais sumetimais padegimo, nes gaisras pasireiškęs keliose vietose. Pagaliau gaisras plėtėsi tokiu smarkumu, kurį gali pagaminti tik tam tikri deganti chemikalai. Tačiau kiti liudija, kad tą nak tį buvo keliamos puotos ir girti keleiviai švaistė degančius cigaretus, nežiurėdami kur. Todel galimas daiktas, kad girtų orgijos buvo priežastimi šios nelaimės.

Kokia priežastis šios nelaimės nebutų, ji yra labai skaudi ir katastrofinga. Svarbiausiai, kad ji prarijo viršaus šimto žmonių gyvybių. Šios nelaimės kaltininkai turėtų buti surasti ir tinkamai nubausti, jei tokie kaltininkai ištikro yra. Dar karta pasitikrina tas faktas, kad valdiški laivų inspektoriai ir patys jurininkai niekuomet negal buti per daug atsargūs su užtikrinimu saugumo keliaujantiems laivais. Todel reikalinga dar kietesnė laivams prie žiura iš valdžios pusės. Kiekvienas prietaisas, kuris gali buti apsauga keleiviams, turi buti įdėtas į kiekvieną laivą, kuriuo žmonės keliauja.

—o—

Moderniškas pažangus laikraštis suteikia žmonijai tikrą patarnavimą, įdegdamas kiekvienam jį skaitančiam žmogui vidujinę jėgą, kuri tarnauja visuomenei daugeliu žvilgsnių.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. J. T. VITKUS,
1286 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

NUOMARIS

Rašo Dr. V. A. Šimkus.

Nuomarį kai kur vadinama ir puolamąją liga, o moksliškais — epilepsija.

Veik kiekvienam kada nors teko matyti puolamosios ligos atsitikimų. Kas matė jų daug, lengvai galėjo patėmyti skirtumą. Vieni puolę elgiasi taip, o kiti kitaip. Jau net iš to aišku, kad puolamosios ligos rušių esti bent keletas. Tas įvyksta nuo įvairumo nuomario priežasčių.

Moksliškai nuomarį skirsto į sekamas rušis:

1) Lokalė (vietinė) bei Jacksoninė epilepsija.

2) Didžioji epilepsija (Grand Mal).

3) Mažoji epilepsija (Petit Mal).

4) Įvairus epilepsiniai antkričiai.

Ši klasifikacija padaryta sulig nuomario priežasčių ir ligonio elgėsio laike epilepsinio antkričio. Čia visų rušių neaprašysi. Pakanka didžiosios epilepsijos, nes kitos nuomario formos turi daug bendrumo ir panašumo su šita.

Epileptikai, tai yra žmonės sergantieji nuomariu, nes liuosu laiku nuo epilepsijos antkričių, paprastai skiriasi nuo normalių žmonių savo buk le, pasielgimais. Jie buna pikti, žiaurus, kerštingi, užsispyrėliai; greitai įsižedžia; del niekų susijaudina; sveikas protavimas ir moralumas sumenkėję; dažnai ir fiziškai nusilpnėję.

Prisiartinant puolimo laikui, pas vieną epilepsiką įvyksta tokių persergėjimo ženklų, atmainų, pas kitą kitokių. Pradedą drebėti, jaučia, kad darosi tai šalta, tai karšta; raumenys trukčioja, kruta; galva sukasi, skauda; pajaučia skaudėjimą poširdžiuose; kojos bei rankos smilksta, dygčioja; girdi nebutus garsus, skambėjimus, švilpavimus; jaučia burnoje skonį, lupomis skaninasi; nusiminsta, nusigąsta, bei smagus pasidaro; veidai išblyksta bei paraudonėja; akys persimaino, ir su riksmu puola be sąmonės, ir visas sustingsta. Galvą atmeta užpakalin; kojos ištiestos; ranko ssulenktos; akys išverstos; liežuvis, jei išlindęs, tarp dantų sukąstas ir kraujas bėga; kvėpavimas sunkus; veidai paraudonavę, pamėlynavę. Tokioje surakintoje padėty žmogus pasilieka apie pusę minutės. Pradeda tampytis, draskytis ir kojomis ir rankomis, ir visu kunu. Galvą sukinėja iš vienos pusės į kitą; veidą iškraipo, išsišiepia; akis vartalioja; dantimis griežia; iš burnos putos eina. Tokie tampymaisi tęsiasi nuo pusės minutės iki kelių. Tuo laiku, jei neprižiurima, sukandžioja, net nukanda liežuvį, kaip kada sąnarius išsineria, kaulus susilaužo. Iš lėto tie tampymaisi mažėja, sustoja ir žmogus guli be sąmonės, miega. Miegas tęsiasi paprastai valandą, kitą. Pabudęs, nieko neatsimena, nieko nežino, kas su juo atsitiko; jaučiasi pavargęs, skaudus; galva apsvaigusi, sunki, skaudi.

Kitų formų epilepsija reiškiasi maždaug taip pat, tik kiek lėčiau, arba kai kurių įvykių, reiškinių visai nėra.

Laike nuomario geriausiai yra palikti ligonį ramybėje, tai yra nelaikyti, nes tas dar daugiau paskatina prie tampymosi. Žinoma, reikia daboti, kad nepargriutų ant ko kieto, nes gali susižeisti. Kad apsaugojus nuo sukandžiojimo liežuvio, reikia įsprausti tarp dantų medžio ilgoką šmotą, arba kietai suvyniotą drabužį. Taip jau paliuosuoti drabužius, ypač apykaklę, batus, kad kraujo vaikščiojimas butų liuosas.

Patėmijus priešpuolinius reiškinius rankoje, kojoje, kaip tai — trukčiojimus, judėjimus — reikia tvirtai užveržti tą koją ar ranką ir tokiu budu kai kada galima išvengti puolimo su visais toliau sekančais įvykiais. Kai kada galima išvengti puolimo, kaip pradeda trukčioti ir veido raumenys, ką nors įdėjus į burną.

Gydymas šios ligos gan nesekmingas, nes priežastys daugely atsitikimų nežinomos, tai jų ir pašalinti negalima. Bet kiek palengvinti galima su vaistais ir nustatant gyvenimo budą, darbą, poilsį, valgį. Maistas turi buti lengvas — pienas, kiaušiniai, daržovės, fruktai, miltiški dalykai.

(Užbaiga bus)

Kalbos Ir Darbai

Įsigyvenus Lietuvoje diktaturai, kuri neranda pritarimo Amerikos lietuvių visuomenėje, pradėta skleisti obalsis, kad Amerikos lietuviai privalo nesikišti į Lietuvos vidujinius reikalus. Žinoma, raginama užumiršti tik politinius Lietuvos reikalus, bet pinigų Lietuvai amerikiečiai duokite kiek tik galite. O kas Lietuvoje dedasi, kokius diktaturos uždėtus sunkumus jusų artimieji senoje tėvynėje turi panešti, tai ne jusų reikalas.

Iš kokių šaltinių šitie Amerikos lietuvių raginimai pradėta skleisti, niekam nėra paslaptimi. Buvo nurodyta į tokius raginimus, kad jie yra žalingi kaip Lietuvai, taip ir Amerikos lietuviams, nes tas veda Amerikos lietuvių išeiviją prie tautinio apsnudimo, prie ištautėjimo. Amerikos lietuvių tautinio išsilaikymo pagrindu yra Lietuva. Jei nebutų Lietuvos, nebutų jokio reikalo ir Amerikos lietuviams tautiniai gyvais pasilaikyti. Lietuva buvo, yra ir bus svarbiausiu gyvybės šaltiniu Amerikos lietuvių tautiniam išsilakymui.

Pagaliau, Amerikos lietuviai įdomauja visais senosios tėvynės reikalais ne delto, kad jiems yra didelio malonumo eiti prieš Lietuvos diktatorių valią, ar kad mes norėtume savo senosios tėvynės reikalams kenkti. Ne! Amerikos lietuviai įdomauja kiekvienu dalykėliu Lietuvoje delto, kad jie savo senąją tėvynę širdingai myli, kad trokšta jai košviesiausios ateities, kolaimingiausios buklės savo broliams gyvenantiems senojoje tėvynėje. Tik delto Amerikos lietuviai **negali užmiršti Lietuvos visų reikalų**, kad pačios prigimties instingtas verčia juos mylėti savo gimtinį kraštą, jaus ti jo visus vargus ir džiaugtis jo laimėjimais.

Tačiau šitie nurodymai nieko negelbėjo. „Užmirškime Lietuvos vidujinius reikalus" obalsis ir po šiai dienai skleidžiamas Amerikos lietuvių visuomenėje. Todel šia proga noriu pastebėti, kad tų obalsių iniciatoriai vienaip kalba, o kitaip daro. Kuomet Amerikos lietuviai pakritikuoja Lietuvos valdonų bent kokius žygius, kuriais bereikalingai varžoma žmonių laisvė ir iniciatyva, tai skaitoma nusidėjimu prieš Lietuvą ir tokie kritikai skelbiami net Lietuvos priešais. Bet kai prisieina reikalas išpopuliarizuoti koks nors Lietuvos diktatorių žygis, tai visokios priemonės tam panaudojama, kad tik kuoplačiausiai Amerikos lietuvių tarpe tokią propagandą paskleidus.

Kaipo pavyzdį galima paimti šiomis dienomis vedamą Amerikoje pagerbimą Lietuvos prezidento p. Smetonos. Nors čia yra grynai propagandinis dalykas Lietuvos diktaturos populiarizavimu Amerikos lietuvių visuomenėje, tačiau tie šaltiniai, kurie liepia nesikišti į Lietuvos reikalus, stengiasi visomis išgalėmis, kad šis minėjimas koplačiausiai Amerikos lietuvių išeivijoje butų pravestas.

Ponas Smetona, kaipo Lietuvos reikalams pasišventęs veikėjas ir kovotojas už Lietuvos nepriklausomybę yra užsitarnavęs ir vertas pagarbos asmuo. Tačiau jam tokia pagarba prigu li tik už jo visuomeninius darbus tik iki gruodžio 17 d., 1926 m. įvykinto perversmo, kurio nuogybės pridengimui p. Smetona pastatytas kaipo dekoracija. Grynai valstybiniai nusiteikusiam Amerikos lietuviui tas perversmas yra skaudus ir neužmirštinas delto, kad suniekinimu tuometnio Lietuvos valstybės prezidento Dr. K. Griniaus tokio pat jubilėjaus, kaip dabar p. Smetonos jubilėjus, tapo nuversta teisėta Lietuvos vyriausybė ir įkurta šiandieninė diktatura musų senojoj tėvynėj.

Kuomet stengiamasi Amerikos lietuvių išeivijoje išpopuliarizuoti ir išgarbinti p. Smetoną, kaipo dabartinį Lietuvos prezidentą ir „tautos vadą", tai gi Lietuvos diktaturos dekoraciją, tad ir mes, Amerikos lietuviai, turime teisę savo nuomonę pareikšti sulig tų pagerbtuvių. Pakartoju, p. A. Smetoną gerbiu ir branginu kaipo užsitarnavusį kilniais darbais tau tos vyrą iki gruodžio 17 d., 1926 m. Nuo to momento p. Smetona man beliko tik negarbingo žygio dekoracija.

Lietuvos Sunus.

Kas Kaltinamas Jasutį Nužudžius

Tardytojas Kazys Budrevičius, kuriam buvo pavesta tardyti Jesučio nužudymo byloje kaltinamuosius, pareiškė, kad tardymas baigtas ir perduodamas kariuomenės teismo prokurorui.

Į tardymą kaltinamaisiais buvo pašaukta 11 žmonių, butent: dvarininkas Horn Fritz, Klaipėdos miesto savivaldybės valdininkas Pries Walter, ukininkas Boll Ewald, ukininkas Lepa Emil, šoferis Vanagat Heinrich, ukininkas Jagschtadt Fritz, taip pat ukininkas Gotschalk Kurt, Dahlmann Ernst, ukininkas Lange Walter, Preukschat Paul ir Moser Hans.

Visi išvardytieji asmenys, išskyrus šoferį Vanagat, priklausė garsiajai priešvalstybinei „Sovogo" organizacijai. Šoferis Vanagat dar yra įtariamas šnipinėjimu Vokietijos naudai ir kad tuo tikslu turėjęs artimų ryšių su Tilžės politinės policijos valdininkais. Preukschat ir Moser yra Vokietijos piliečiai ir abu priklausė NSADP ir buvo SA nariai. Pirmieji 7 yra jau suimti ir pasodinti į kalėjimą. Dahlmann ir Lange yra pabėgę, o Moser ir Preukschat taip pat yra Vokietijoje.

JAUNIMO KELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grudus
Ir dirvos nepleiski! Tuomet, kada jausi,
Kaip kuns ima stingti, dvasia jau susnudus,
Vėlu juk prie darbo: nė sėsi, nė piausi.

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko!

Dr. V. KUDIRKA.

Gerbkim Vyresniuosius

Visi maži sutvėrimai daug vargo ir rupesčių suteikia savo augintojams. Juk mažieji yra reikalingi auklėjimo, mokymo, maitinimo ir visokio prižiurėjimo. Ligi žmogus užauga, praeina keliolika metų. Maži budami, mes negalime tinkamai kuo nors apčiuopiama atsilyginti savo augintojams. Tačiau mes turime vieną svarbią jiems dovaną. Tai pagarbą.

Už daugelio metų tėvų ar savo auklėtojų vargą, pastangas, rupesčius mes jiems galime nors pagarba atsidėkoti. Tad gerbkime juos! Su savo augintojais ir visais vyresniaisiais elgkimės kuomandagiausiai, nesišiauškime, nepykime už jų gražus pamokymas. Kartais jaunesnieji susiraukia, kai gyvenime patyręs žmogus jiems nurodo bent kokius jų darbo ar elgėsio netikslumus. Jie užsigina, nes mano, kad ką jie daro, tas yra gera.

Tačiau tikrenybėje dažnai to nėra. Jaunesni mažiau patyrę, mažiau supranta, negu vyresnieji. Vyresniųjų pamokymus jaunesnieji turi išklausyti su pagarba.

Ypač vaikai turi gerbti savo tėvus, sulaukusius žilos senatvės. Neretas atsitikimas, kad iš tėvų gavę gyvybę ir turtą, vaikai užaugę pačius tėvus iš namų išvaro. Tai nedėkingiausias vaikų pasielgimas. Jis neturi sau tinkamo vardo. O mes pasielgiame taip tada, kai iš pat mažens nereiškiame vyresniesiems, ypač tėvams, pagarbos.

Augštai turime gerbti ir savo mokytojus. Juk nė vienas mokytojas savo mokiniui nieko blogo nelinki. Visi mokytojai nori, kad jų mokiniai išeitų į gerus žmones. Todel už tokias mokytojų, auklėtojų gražias pastangas jaunesnieji turi juos gerbti ir klausyti jų pamokymų.

Reikia gerbti ne tik tuos vyresniuosius, kurie vyresni amžiumi, bet ir tuos, kurie daugiau išsilavinę, daugiau gyvenime patyrę. Tačiau šie turi buti pilnai subrendę. Kaip negražu yra, kuomet klaidą padaręs jaunuolis, vyresnio į gerą kelią vedamas, kaip ožys spiriasi ir dar su vyresniu koliojasi. Vietoje to, kad turėtų savo klaidos gailėtis, jis ima ožiuotis.

Kitus gerbdami, mes patys sau pagarbos susilauksime. Tada ir didelei nelaimei atsitikus rasime visur paramos ir mums visi stengsis padėti. —a.

To Be Or Not To Be

Jusų — Jonuk ir Onyte — tėvai, vykdami į šį kraštą, kartais, gal net nepamanė, kad jie čia apsives ir kad jiems reikės svetimame krašte savo šeimą auklėti. Čia jie vyko tik laikinai, užsidirbti pinigų, kad vėliau, sugrįžus Lietuvon, ten geresnį gyvenimą susikurus. Bet geresnės gyvenimo aplinkybės juos pasiviliojo čia kiek ilgiau, negu manė, pagyventi. Jie gyveno, pagyveno ir apsigyveno. Nors senoji tėvynė Lietuva jiems ir dabar arčiau širdies, bet jiems prisieina jau čia gyventi ir savo Jonukus ir Onytes auklėti.

Jei tik patys tėvai savo vaikų auklėjimu rupintųsi — viskas butų tvarkoje: Amerikoje nebutų tokio lietuvio jaunuolio, kuris nemokėtų lietuviškai, kuris nebutų tikras lietuvis. Bet, aplinkybėms susidėjus, musų jaunimo auklėjimu rupinasi ir šis kraštas... Taip jaunimą beauklint, daugeliui pasitaiko paklysti: nemažas musų jaunimo skaičius netik ko, bet ir savo žmonių išsižada; jis ištautėja iki to laipsnio, kad lietuviu nenori prisipažinti. Bet ne visas jaunimas yra toks. Yra jau ir tokio jaunimo, kuris, tėvų pastangomis, liko tikrais lietuviais. Šiandien todel nemažas to jaunimo skaičius jau pats svarsto klausimą: To be or not to be — buti, ar ne buti? Reiškia, pasilikti lietuviais, kaip to jų tėvai pageidauja, ar visiškai išnykti... Toks jaunimas deda pastangas. Vieni jų dirba lietuvių kulturinius darbus, kiti gelbsti savo sesutėms ir broliukams išsilaikyti lietuviais ir tokiais iki mirties pasilikti. Yra ir tokių jaunuolių, kurie net spaudoje ir gyvu žodžiu kelia lietuvių vardą, ieško lietuvių giminės kilmės, idant įrodžius pasauliui, kad lietuviai buvo tie žmonės, kurie žmonijai davė kulturos pradžią, kad lietuviai yra gerbtini.

To be or not to be? Kad išsilaikius lietuviais reikia dirbti. Tam darbui reikalingas bendras visų Amerikos lietuvių frontas. Visi, susijungę petis į petį, galėtume daug atlikti ir ištautėjimo pavojus nebutų baisus.

To be or not to be? Kad lietuviams amžinai šiame krašte nežuvus, tuo privalo rupintis kiekvienas lietuvis. Todel visi tie, kurie šio svarbaus reikalo dar nesuprantate, šliekitės prie tų darbuotojų ir organizacijų, kurie jau kelia klausimą to be or not to be... Visi Amerikoje gimę lietuviai bukite tokiais žmonėmis, kuriems tautinis likimas apeina ir rupinkitės, kad lietuviais išsilaikius. Šiuo laigu ištautėjimo momentas svarbus. Dabar eina ta kova, kuri silpnesnius sulamdys ir jų nė pėdsakų neliks, o stipresnieji pasiliks ir išsilaikys tuo, kuo jų tėvai buvo. **Filosofas.**

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles
savo vaikučiams.

NAŠLAIČIAI

Kaziukas ir jo sesutė, Anutė, buvo tikri našlaičiai: jie nė tėvo, nė motinos neturėjo. Jų tėvas numirė, kai Kaziukas ėjo aštuntus, o Onutė šešis metus teturėjo. Kol gyva buvo, mamytė juos auklėjo. Bet už metų laiko ir ji numirė. Abu jaunuoliai tuomet liko našlaičiai: nė giminių, nė tėvų draugų jie neturėjo. Motinai numirus, juodu palaikyti paėmė tulas pažįstamas. Nors tas žmogus buvo geras, bet visviena tai ne tėvas. Nors jo pati irgi buvo maloni moteris, bet visgi tai ne tikra motina. Prie to, jie turėjo savo vaikų — jais reikėjo rupintis. Todel Kaziukas ir Onutė buvo apleisti, neprižiurimi kaip reikia. Taip gyvenant, ne kartą jie pamanė apie savo mirusius tėvelius.

— Tai kad musų tėveliai butų gyvi! — dažnai sakydavo Kaziukas. — Kitaip mes gyventume!

Ir skurdo taip Kaziukas su Onute.

Bet nuo to jau gana daug laiko praėjo. Dabar Kaziukas baigia devynioliktus metus, o Onutė — septynioliutus. Kaziukas jau turi neblogą darbą. Nemažai jis ir uždirba. Onutė gi eina mokyklon. Ji žada mokytoja buti, nes Kaziukas jai padeda — į mokyklą užmoka ir pragyvenimui duoda. Kai Onutė išsimokys, tai ir Kaziukas, nors vakarais, mokysis — tuomet jam Onutė pagelbės. Jie rengiasi pavyzdingais jaunuoliais buti. Žada lietuvių niekad neišsižadėti.

Nors jie ir be tėvų auga ir tarpe svetimų žmonių gyvena, bet jie vienas kitą myli — kaip brolis seserį ir kaip sesuo brolį. Jei kas nori nuskriausti Onutę — Kaziukas už ją užstoja. Jei kas bara Kaziuk — Onutė jį užtaria.

Todel žmonės ir sako:

— Nors jie ir našlaičai, bet Kaziukas ir Onutė yra geri vaikai. Net ir už su tėvais užaugusius vaikus geresni.

—b.

VANAGAS, SAKALAS IR KARVELIAI.

Sakalas labai persekiodavo karvelius: jis kasdien nusileisdavo žemyn ir nusinešdavo vieną karvelį su savim. Karveliai pasikvietė paukštininką vanagą, kad šis apsaugotų juos nuo sakalo. Bet vargšai karveliai labai apsiriko: vanagas per vieną dieną sudraskė daugiau karvelių, negu sakalas per ištisus metus.

LAPĖ IR ANGIS.

Per upę plaukė angis. Vandens sriovė ją pagavo ir nusinešė. Upėje pluduriavo kelmas, angis jį pamatė, užšliaužė ant jo ir taip jiedu sau plaukė. Ėjo paupiu lapė, pamatė ir sušuko:

— Kad tave kur pelkės! Koks keleivis, toks ir vežimas!

—o—

JUOKAS

— Klausyk, Petruk, kur tu gyveni?
— Su savo mama...
— O kur tavo mama gyvena?
— Ten, kur tėtis...
— O kur gi tėtis gyvena?
— Ten, kur aš ir mama...
— ???

—o—

MĮSLĖ

Lydeka nėrė, visą girią prikėlė. — Kas?

Motinos Ieškant

Edmondo de Amičio Apysaka.

(Tąsa)

Kai tik spėjo išlipti iš laivo, jis tuojau nuėjo į miestą. Ryšuliu nešinas rankoje, jis ieškojo to argentiniečio, kuriam turėjo kelių eilučių įteikiamąjį laiškelį nuo savo geradario iš Bokos. Įeinant į Rosarijo jam rodėsi, kad jis eina jau pažįstamu miestu. Ten buvo begalinė eilė gatvių, su mažučiais nameliais pašonėse. Augščiau jų į visus kraštus sukosi dideli telegrafo stulpai ir telefonų vielų ryšiai. Jie atrodė lyg dideli voratinkliai. Taip pat didelis žmonių, arklių ir vežimų trukšmas.

Jam galva sukosi. Jam rodėsi, kad jis antrą kartą vaikščioja Buenos Aires mieste ir kad vėl reikės dėdės ieškoti. Vaikščiojo ištisą valandą, sukinėdamasis į visas puses ir manydamas, kad vis grįžštąs į tą pačią gatvę. Dažnai klausinėdamas, pagaliau, surado savo naujojo prieteliaus namus. Markas truktelėjo varpelį. Prie vartų priėjo diktokas batplaukis, susiraukęs žmogus. Jis atrodė į sodininką ir nemandagiai paklausė:

„Ko tu ieškai?"

Berniukas pasakė šeimininko vardą.

Žmogus atsakė:

„Šeimininkas, su visa šeima, vakar iš važiavo į Buenos Aires".

Markas ir kvapo neteko. Paskui tik sumikčiojo:

„Aš... Aš nieko čia nepažįstu. Esu vienų vienas..."

Žmogus paėmė laišką, perskaitė ir šnairuodamas tarė :

„Aš nežinau, ką daryti. Atiduosiu šei mininkui laišką už mėnesio laiko, kai jis sugrįžš..."

„Bet aš čia vienui vienas ir turiu rei kalą!" — sušuko vaikas maldaujančiu balsu.

„Eik sau!" — šiurkščiai atrėžė žmogus. — „Ar maža usnių iš tavo šalies Rosarijoje?! Eik sau Italijon elgėtauti!"

Ir jam panosėje uždarė vartus.

Markas liko ten lyg suakmenėjęs.

Po to jis lėtai pasiėmė ryšulėlį ir išėjo su baime širdy. Jo galva buvo suspausta tukstančių neramių minčių. Kas daryti? Kur dabar eiti? Nuo Rosarijos iki Karduvai reikia ištisą dieną geležinkeliu važiuoti, o jis beturi tik kelias lyras. Atėmus tiek, kiek jam reikia tą dieną pragyvenimui praleisti, veik nieko nebeliktų. Kur gauti pinigų užsimokėti už kelią? Jis galėtų ir padirbėti, bet kur rasti darbą? Elgėtauti? Jokiu budu ne! Buti varinėjamu, žeminamu, išjuokiamu, kaip nesenai atsitiko? Ne! Niekados! Geriau numirti. Įsivaizduodamas ir matydamas ilgiausią kelią, kuris nyko lygumų tolumoje, jis antrą kartą nustojo vilties. Metė ryšulį ant takelio, atsisėdo ant jo, atsišliedamas į sieną ir galvą parėmęs rankomis, be ašarų niuksojo.

Praeidami, žmonės jį kliudė kojomis. Vežimai kėlė didelį bildėsį. Keletas berniukų sustojo jo pažiurėti. Tulą laiką jis sėdėjo kaip negyvas.

Staiga krustelėjo, išgirdęs lombardiš ka tarme itališkąjį balsą:

„Kas tau, vaikeli?"

Išgirdęs tai, Markas pakėlė galvą, pa šoko ir nustebęs nušuko:

„Tamsta čia?!"

Buvo tai senis lombardietis, su kuriuo Markas susidraugavo kelionėje.

Žmogus nustebo nemažiau už Marką. Bet vaikiukas nelaukė, kol jo išklausinės — jis greitai išpasakojo visus savo prietikius. Paskui pridėjo:

„Dabar aš esu be pinigų. Reikia dirbti. Rask man, tamsta, darbą. Aš galėčiau užsidirbti keletą lyrų. Aš galiu dirbti viską: nešioti prekes, šluoti gatves, visokius įsakymus atlikti. Galiu taip pat dirbti ir laukuose. Išgyventi man užteks juodos duonos. Kad tik aš galėčiau kogreičiau važiuoti ir savo motiną surasti. Padaryk man, tamsta, šią malonę. Surask man dar bą. Del Dievo meilės — daugiau aš jau nebegaliu..."

„Šimts paibelių!" — tarė žmogus, dai rydamasis aplink ir kasydamas pakaušį.— „Tai koks atsitikimas!... Dirbti... Lengva pasakyti... Palauk trupučiuką: ar gi čia negalima surasti trisdešimtį lyrų tarpe tiekos musų tautiečių?!..."

Berniukas žiurėjo į jį. Nusiramino viltimi.

„Eikš su manim," — tarė jam senas pažįstamas.

„Kur?" — imdamas ryšulį paklausė berniukas.

„Eikš su manim!"

(Daugiau bus)

Lietuvių Praeities Tyrinėjimai

Rašo P. URBANAVIČIUS

„Greek Antiquities" knygoje, parašytoje Gardner'io ir Jevons'o, ant pusl. 231 randame įdomią žinią apie phocajus: „Taigi Phocajos žmonės, kuomet jie apleido savo miestą, prisiekdami niekados nesugrįžšti, įmetė geležgalį į juras, prisižadėdami tol nesugrįžšti, kol ta geležies štanga į viršų neiškils". Geležis dar neiškilus!

Vidury Masilijos miesto murų stovėjo Ephesiumas (šventykla Artemei ir Ephesui) ir Apollo švestnamis. Strabo (iv. 1. 4.) rašo taipgi: „Yra sakoma, kad kai phocajai jau buvo beapleidžią savo kraštą, tulas orakulas pataręs jiems pasiimti vadą iš Epresinės Artemies del jų jurų kelionės. Atvykę į Ephesį, jie klausinėję kaip galima gauti tą, ką jiems orakulas pataręs. Bet tulai Aristarkai prisisapnavę, kad dievė Artemis jai patarusi plaukti su procajais, drauge pasiimant ir planą del šventyklos ir stalą. Padarius tai ir įsikurus naujoje žemėje, phocajai pasistatė šventyklą ir, parodant savo meilę link Aristarkos, ji tapo iškelta į kuniges. Visos kolonijos išsiųstos iš Masilijos laiko šią dievę ypatingoje dogonėje, išlaikydamos pavydalą stabo taip pat ir apeigas kaip kad randasi šiame mieste.

„Masiliečiai gyvena gerai sutvarkyti aristokratijos. Jie turi tarybą susidedančią iš šešių šimtų žmonių, kuri vadinasi timuki ir kurion išrenkama iki gyvos galvos... Jų įstatai lygųs iavonių įstatams... Šalis pilna vyniklių ir alyvų, bet kviečiai prasti. Taigi jie labiau atsideda jurų vers mėms, negu žemės ir pasinaudoja prekyba... Kurė jie ir miestų. Iberijoje jie pasistatė pilį gintis nuo iberų. Pačiuose iberuose jie daugelį vietų įvedė Ephesinės Artemies garbinimą. Jie turi ginklų sandėlius ir kitus gynimosi pabuklus. Pirmiau jie turėję labai daug laivų, ginklų ir prietaisų vandravimui ir užpuolimui miestų, kuriais visais jie gindavosi nuo barbarų".

Kiek pasikeitus buvo phocajų tarmė nuo graikų rašto kalbos, tai sunku susekti. Gal tai phocajai ir buvę trakų tautybės. Kalbų tarmės, kai kada, iššaukia plačių pastabų. Niekas netikėtų, kad Indijos dievaitis Krišna, tula, tos pačios kalbos, tarme buvo tariamas ir Krišto, vienok teisybė. K. Sielis viename savo laiške pažymi: „Graikų cirkumfleksas pilnai atsako Daukšiniam (Jauniaus) tvirtapradei priegaidei graikų akutus lietuvių akutui. Kad graikų priegaidė tą prasmę turėjo, su tuo dabar sutinka visi kalbų tyrėjai". Delphoje ant Apollo šventnamio buvo įrašas — **Panta agan** — mųs kalboje, tai — panto gana bei „visko gana". „Meden agan" reiškia — „menka gana".

„Lietuviai senus žodžius mėtė ir mėtė, kiek jau atmenama. Senovėje „lietuviai labai navatnai kalbėję", dažnai girdžiama: sunus tarėsi „siniotas", durys — „durus", mirtis — „kaputis", mirimas — „nusikaputijimas", numirė — „kaput" ir tt. Krėvės „Šarunas" kitur negalėjo kilti kaip tik Ivanijoje, nes ten buvo net Šaruninė įlanka. Graikų raštuose tas nežinomas didvyris ar kuo jis nebuvo, užrašytas „Sarones".

Anglų kalba gilioje senovėje kuomet nors bu vo po įtekme lietuviškų kalbų. Sulig Daukanto, anglai net buvo perėmę lietuvių rėdą. Tikyba abiejų tautų buvus beveik viena ir ta pati. Štai keletas lietuviškų žodžių anglų kalboje: midus— mead, kaip randama — at random, alus — ale, vargai — fardels, veidas — face ir tt. Iš apie pen kiolikos žodžių skaitomų keltiškais, kurie anglų kalboje randasi, du iš jų skamba lietuviškai — pillow — impilnas ir mattock — matikas. 1130 amžiaus anglų kalbos pav.: And ne led us on costunge. 1250 m. — And ledde us in na fandung. Lietuvių kalba išaiškinant, busų „Ir nelydėk mus ant pagundos". Mųs kalba turi kalbų dovaną! Netik tolimoje Siberijoje randama josios atgarsių, bet ir pas Amerikos indionus. „Papoose" (kudikis) tai mųs — popukas. Romėnai lėlę bei kudikį vadino „pupa".

Seniausia raštinė žinia, liečianti mųs senovę, bene tai Babylonų-Asyrų kalboje užrašas — Ištaros nužengimas į Vaidą. Latvių kalboje Vaids reiškia pragarą. Tame užraše sakoma „Į Hades šalį, kurios ji norėjo, Ištara, dukra mėnaus dievo San, pasuko..." Graikų Thebes tai mųs tebastėvas. Senovės Egipte taip pat randama Tėba miestas. Kad senovės lietuviai statė murus susekama iš — „akmenis juk neraičiojai". Kun. Aleknos pareiškimas, kad „lietuvių kalba tai sugadinta lotynų kalba", nevisai logiškas. Gal lotynų kalba sugadinta lietuvių kalba. Niekas nežino visas tarmes senovės Italijos. Visados reikia atminti, kad gyvenimas nuolat keičiasi, su juo ir žmogaus kalba keičiasi. Tautų giminystę tegalima prirodyti marnais fragmentais. Pav.: šilas — silva, užčiuopiu — occupo, laga — lingua, baltas — albus, pulkas — multus, šaukiu — voco, duodu — dedi, geras — carus, pustas — vasto, platus — latus, kaput — caput, greitis — celeritas, laivas — navis, aštrus bei atšarpėtojas — acer, vartai — porta, bala — palus, kalnas — colli, ir tt. Virgiliaus Eneida turbut davė įkvėpimo Basanavičiui tyrinėti senos Trakijos tautybę. Jog Roma tapo įsteigta Enėjo, kilusio iš Trojaus. Kadangi Romėnai kilę iš Trakų-frygų tautos, ir kadangi jų kalba panaši į musų kalbą, taigi mes ir gimininga seniesiems trakams, jei ne tiesiog iš jų kilę. Išrodo, kad senovės Italijos gyventojai buvo sulietuvinti per achajus ir kitus, turbut ir per phocajus. Achajų miestas Italijoje buvęs Sybaris, kurį tuli neprieteliai visiškai sunaikino vaduojantis pavydu, kad jis buvo tokis turtingas. Taigi matome, klaidingomis kelionėmis atvykę lietuvių prabočiai iš senos Trakijos. Apsigyveno jie tulam laikui Italijoje ir Masilijoje ir paskui atvyko į šiandieninę Lietuvą, Latviją ir Prusiją bei gintaro kraštą ir amžinai įsikurė.

Gerbkime Tautos Himną

Kiekviena tauta turi savo himną. Tai giesmė, kurioje iškilmingai išreiškiamas vidujinis tau tos gyvenimo turinys. Musų tautos himnas — Lietuva Tėvynė Musų — tai augščiausių lietuvių tautos siekimų išraiška. Kiekvienam lietuviui jis turi buti lygiai brangus ir gerbiamas, kaip tikinčiajam šventa giesmė.

Tačiau visa eilė gyvų pavyzdžių rodo, kad mes savo tautos himnui tinkamos pagarbos neatiduodame. Asmeniškai dalyvaudami bent kuriose iškilmėse ir stovėdami nuošaliau, išgirdę grojant ar giedant tautos himną, mes ne visi ramiai susikaupiame, o kartais net nė kepurių nenusiimame. Tai yra dar didelis musų, kaipo lietuvių, nesusipratimas. Tokiais atvejais mes nusidedame tautos dvasiai ir nepagerbiame jos išraiškos. Kaip kiekvienas katalikas įėjęs bažnyčion nusiima kepurę ir ramiai užsilaiko, taip lygiai turime laikytis ir išgirdę tautos himną giedant ar grojant.

Dažnai buna atsitikimų, kad miesto ar miestelio aikštėje vyksta kokios nors iškilmės. Bet kuris musų, eidamas pro šalį aikštės, išgirsta giedant tautos himną. Jam kįla klausimas, ar eiti toliau, ar sustojus himną išklausyti. Tokiais atsitikimais, nors ir labiausiai skubant, turime sustoti, nusiimti kepurę ir ramiai tautos himną ligi galo pagerbti. Joki vaikščiojimai, joki nerimti užsilaikymai, išgirdus tautos himną, yra neleistini.

Jeigu patys mokame himną tinkamai pagerbti, o kaimynas nemoka ar nesupranta, tai musų pareiga jam jo tautinį nesusipratimą mandagiai paaiškinti ir iš jo reikalauti tautos himnui tinkamos pagarbos. Tautos himną reikia visados išklausyti ramiai, rimtai atsistojus ir susikaupus.

Kartais, pagerbimui kitos tautos atstovui, grojamas tos tautos himnas. Ne visi musų žmonės visų tautų himnus žinome. Asmeniškai dalyvaudami iškilmėse, mes taip pat turime gerbti ir svetimos tautos himną. Tačiau jeigu nežinome, kas čia per giesmė ir nežinome, kaip reikia pasielgti, turime pasižiurėti į iškilmių vadovus ir, pamatę, kaip jie pasielgia, taip turime pasielgti ir mes. Jeigu ko gerai nesuprantame, nešokime jį gerbti pirmieji, nes galime dažnai suklysti ir pasirodyti juokingais. Visados geriau trupučiuką palaukti ir pasižiurėti, kaip viską daro išsilavinęs kaimynas.

Visados turime himną gerbti.

Ne visi mes mokame musų tautos himną. Tai didelis musų apsileidimas ir gėda. Jeigu pajėgiame išmokti visą eilę eilėraščių, pasakų, tai pirmiausia turime mintinai mokėti tautos himną. Tai musų, lietuvių, šventa pareiga.

Panašus klausimas yra ir su valstybės ženklų gerbimu. Retai kuriuose namuose rasime musų valstybės ženklą Vytį. Jeigu jis ir yra, tai pakabintas kur nors kampe. Tuo tarpu Vytis visados ir visur turi buti iškabintas aiškioje, garbingoje vietoje. Jį turime visi lietuviai lygiai gerbti taip, kaip tikintieji gerbia šventus ženklus. Jeigu šventų ženklų negerbimas skaitomas nuodėme, tai lygiai tautine nuodėme turime laikyti ir valstybės ženklų negerbimą. Atminkime, kad skaudžiai įžeidžiame musų valstybę, netinkamai gerbdami arba visiškai negerbdami Vyčio.

Per valstybines ir tautines šventes mes visur privalome iškelti tautines vėliavas. Jas irgi turime gražiai pagerbti. Dažnai atsitinka, kad iškelta tautinė vėliava paliekama per visą naktį plevėsuoti. Taip elgtis mes irgi negalime. Saulei leidžiantis tautines vėliavas taip pat reikalinga nuleisti. Labai gražu, kai vėliavą pakeliant ir nuleidžiant sugiedamas arba bent paskaitomas tautos himnas. Taip pat gražu, kai čia dalyvauja rimtai susikaupę visi šeimos nariai.

Dar kartą atsiminkime, kad tautos himną ir valstybės ženklus turime visi, visur ir visuomet tinkamai gerbti. **M. R.**

S. L. A. REIKALAI

PROTOKOLAS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomosios Tarybos Narių Konferencijos, Įvykusios Liepos 9 ir 10 dd., 1934 Metais, Hotel William Penn, Pittsburgh, Pa.

—o—

(Užbaiga)

12. SLA. Vice Prezidentas J. K. Mažukna prašomas gyvai interesuotis visų SLA. Pastoviųjų Komisijų darbuote, kaipo ketvirtas su patariamuoju balsu tų komisijų narys, kaip tatai nurodo SLA. konstitucija.

13. „Vienybės" namo perėmimo reikalu įgaliojamas Sekretorius M. J. Vinikas išmokėti iš administracijos sąskaitos visus galutinus teismo kaštus, kad namą galutinai perimti SLA. nuosavybėn. Administravimas šio namo pavedamas Sekretoriaus Viniko nuožiurai, kuris turi teisę pervesti administravimą tinkamai „Real Estate" firmai ar pavieniam asmeniui.

14. Nutarta S. Kišono namo, perimto SLA. nuosavybėn, užsilikusius taksus už 1933 ir 1934 metus tuojaus apmokėti, o namo administravimą formaliai pavesti SLA. Sekretoriui M. J. Vinikui su teise admistravimą pervesti tinkamai „Real Estate" įstaigai.

15. Raportuojama SLA. nuosavybių Thompsonville, Waterbury ir Detroit administravimo stovis. Raportas išklausytas ir esama padėtis palikta kaip yra.

16. Raportuoja Iždininkas K. P. Gugis Lithuanian Auditorium, Chicago, Ill., forklozavimo eigą. Pranešama, kad forklozuota bondholderių komiteto vardu ir kad padėtis nėra pasikeitus kaip ji buvo paskutiniu kartu raportuota.

Pirmą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius uždarė 9 val. vakare.

SESIJA ANTRA.

Antrą sesiją Prezidentas F. J. Bagočius atidarė liepos 10 d., 10 val. ryte. Sesijoje dalyvauja visi pirmoje sesijoje dalyvavę Pildomosios Tarybos nariai.

17. Svarstoma Realty Foundation Co. bondsų reikalas, kuris liečia sudėjimą „Proof of Claim" su State of New York Insurance Department. Nuodugniai apsvarsčius, nutarta pilnai įgalioti ir pavesti atlikimą visų reikalingų formulumų Sekretoriui M. J. Vinikui ir Iždininkui K. P. Gugiui, veikiant bendrai ar pavieniai kaip padėtis reikalaus.

18. Svarstoma Mellon National Banko laiškas iš kovo 31 d., 1934 m., kuriame nurodoma, kad ištraukiant by kokiu tikslu banke laikomus SLA. bondsus yra reikalingi parašai kiekvieno SLA. Pildomosios Tarybos nario. Kadangi tokia procedura labai netiksliai apsunkina tinkamą saugojimą SLA. turto šiuose depresijos laikuose, tai vienbalsiai nutarta šį formulumą pakeisti taip, kad Mellon National Bankas butų autorizuojamas daryti tranzakcijas SLA. Pildomosios Tarybos suvažiavimų tinkamomis rezoliucijomis ir SLA. Sekretorius M. J. Vinikas yra įgaliojamas šį tarimą formaliai pranešti Mellon National Bankui ir tuomi banką įgalioti pakeisti dabartinį formulumą į čia nurodytą procedurą.

19. Svarstoma bendras nusistatymas daryme tolimesnių investmentų. Prieita išvados, kad šiuo laikotarpiu daryti daugiausiai investmentų į morgičius, darant tokius investmentus nuodugniausiu ir pilniausiu S. L. A. Finansų Komisijos ir Pildomosios Tarybos ištyrimu tokių investmentų saugumo, tačiau palengvinant ir suprastinant davimo morgičių procedūrą ant tiek, ant kiek tinkamas saugumas leidžia.

20. Rekomenduojama daryti nutarimus bondsų pakeitimui tikslu sustiprinimo SLA. bondsų portfelio tiktai pilnuose S. L. A. Pildomosios Tarybos suvažiavimuose.

21. Svarstoma K. Bumbulio, nario SLA. 38 kuopos iš Brooklyn, N. Y., prašymas priimti jį atgal į Susivienijimą. Priėmimo atgal blanka prisiųsta Centrui kuomet narys jau sirgo. Tačiau nario žmona p. Bumbulienė tikrino, kad priėmimo atgal blanka buvo išpildyta du kartu, tačiau Centras pirmos blankos visiškai negavo. Apsvarsčius nutarta šio reikalo galutinas išsprendimas palikti pilnam SLA. Pildomosios Tarybos suvažiavimui.

22. Svarstoma SLA. 308 kp., iš Zeigler, Ill., narių prašymas leisti susitverti jiems naują S. L. A. kuopą, nes negali sugyventi dabartinėje SLA. 308 kuopoje del kilusių nesusipratimų angliakasių unijų reikalais. Apsvarsčius nutarta leisti atsišaukusiems nariams laikinai savo reikalus su Centru vesti kaipo atskirai nuo kuopos grupei iki pilnas SLA. Pildomosios Tarybos suvažiavimas galės šį reikalą apsvarstyti ir galutinai išspręsti.

23. Svarstoma „Aušros" Knygyno iš Chicagos, Ill., pasiulymas, kad SLA. paimtų keliolika skirtingo turinio leidinių, nes knygynas likviduojamas ir norima išparduoti knygas tam tikromis sąlygomis. Nutarta šį reikalą palikti SLA. Sekretoriaus M. J. Viniko nuožiurai, kad jei matytų reikalingu ir naudingu nupirkti siulomų knygų, tai galima pirkti nedaugiau $100.00 vertės.

24. Svarstoma M. Danielienės prašymas, kad dabar veikiantį amortizuojamą mortgičių pakeisti į „Standard Mortgage". Apsvarsčius nutarta mortgičių atnaujinti trims metams be amortizacijos, tačiau visomis iki šiol veikusiomis sąlygomis.

25. Svarstoma prašymas S. L. A. 338 kuopos paskirti iš Jaunuolių Švietimo Fondo $100 šios kuopos narių sporto reikalams. Šio prašymo galutinas išsprendimas palikta sekamam pilnam Pildomosios Tarybos suvažiavimui.

26. Svarstoma A. Naunčiko, nario SLA. 14 kuopos iš Clevland, Ohio, pašelpos išmokėjimo reikalas. Šis narys serga nuo balandžio 19 d., 1934 m., su „ulcer" ant dešinės kojos. SLA. 14 kuopa pasiuntė Dr. J. T. Vitkų ištirti nario ligą, nes jis sirgo tokia pačia liga 1928 ir 1932 metais. Dr. Vitkus pranešė, kad jis suradęs, jog A. Naunčikas turi žaizdą ant kojos. Dr. Vaitkui aiškinęs, kad jis buvo automobiliaus sužeistas. Dr. Vitkus nariui patarė, kad jis atsilankytų pas savo daktarą kas antra diena. A. Naunčikas neklausė Dr. Vitkaus patarimo, bet pats save gydė su carbolated mostimi ir todel jo liga ilgiau tęsiasi. Apsvarsčius nutarta pranešti kuopai, kad ji įsakytų ligoniui pildyti Dr. Vitkaus patarimus, kitaip pašelpa nebus mokama.

27. Svarstoma M. Navicko, nario SLA. 158 kuopos iš Springfield, Ill., pašelpos išmokėjimo reikalas. Pašelpos išmokėjimas sulaikytas delto, kad narys tik du kartu atsilankė pas gydytoją visu savo sirgimo laiku, kas reiškia, kad narys nebuvo po nuolatine daktaro priežiura kaip SLA. konstitucija reikalauja. Apsvarsčius visas susidėjusias aplinkybes ir akyvaizdoje to fakto, kad nario liga nereikalavo dažnos daktaro priežiuros, nutarta pašelpą išmokėti nuo vasario 7 d., iki balandžio 13 d., 1934 m., viso $75.00.

28. Svarstoma velionio A. Bačkaus, nario SLA. 36 kp., Chicago, Ill., išmokėjimas pomirtinės $300.00 ir ligoje pašelpos $88.50. Kadangi negalima prieiti susipratimo su velionio pašelpgaviais del esančių nereguliarumų šio išmokėjimo reikalu ir jie jau kreipėsi į vakdišką teismą su šiuo reikalu, tai apsvarsčius įgaliotas SLA. Iždininkas K. P. Gugis pavesti bylą jo nuožiura tinkamam advokatui Susivienijimo interesus šioje byloje ginti.

29. Svarstoma velionės M. Benevičienės, narės SLA. 330 kp., Sheboygen, Wis., $300.00 pomirtinės išmokėjimo reikalas. Seniau buvo nutarta šią pomirtinę išmokėti velionės vaikams, kurių tarpe randasi nepilnamečių, tačiau velionės vyras liudija, kad jis apmokėjo visas velionės palaidojimo lėšas. Kadangi pomirtinė užrašyta tam, kas mirusį palaidos, tad apsvarsčius nutarta velionės pomirtinę išmokėti jos vyrui Petrui Benevičiui.

30. Svarstoma velionės Adelės Žvairaitienės, narės SLA. 290 kp., St. Clair, Pa., pomirtinės $150 išmokėjimas. Velionė nepaskyrė naujo pašelpgavio, kuomet mirė jos sesuo, kuri buvo paskirta pašelpgave, tad mirusios pašelpgavės vyras sutinka, kad pomirtinė butų išmokėta velionės Žveiraitienės vyrui Juozui Žvairaičiui, kuris rupinosi velionės palaidojimu. Apsvarsčius nutarta pomirtinę išmokėti velionės vyrui Juozui Žvairaičiui.

31. Svarstoma velionio Antano Urbono, nario SLA. 250 kp. iš Maspeth, N. Y., pomirtinės $600.00 išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta tam, kas mirusį palaidos. Kuopos viršininkai liudija, kad velionis jokių giminių nepaliko, o velionio palaidojimu rupinosi SLA. 250 kuopos nariai D. Volungevičius ir Vl. Zabielskis. Apsvarsčius nutarta pareikalauti graboriaus ir kitų palaidojimo išlaidų smulkių ir detališkų sąskaitų ir visą reikalą galutinam išsprendimui perduoti reguliariam Pildomosios Tarybos suvažiavimui.

32. Svarstoma velionio Petro Vilušio, nario SLA. 55 kp., Chicago, Ill., pomirtinės $600 išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta velionio draugui Antanui Šedžiui, kuris rupinosi ir velionio palaidojimu. Pirmiaus SLA. Pildomoji Taryba buvo nutarusi, kad pašelpgavis ir kuopa pristatytų neabejotinus prirodymus, kad velionio artimi giminės yra mirę, o jei gyvi, tai kad paveda savo teises prie pomirtinės A. Šedžiui. Kuopa ir Lietuvos Konsulatas Chicagoje praneša, kad velionio brolis Lietuvoje ne sutinka pomirtinę pavesti A. Šedžiui ir reikalauja, kad jam butų išmokėta. Be to, yra dar velionio sesuo Lietuvoje. Tuo tarpu pašelpgavis A. Šedis pasamdė advokatą, kuris jau kreipėsi į Pennsylvania apdraudos departamentą su skundu del šios pomirtinės neišmokėjimo ir dabar grumoja teismu, jei greitu laiku pomirtinė nebus jam išmokėta. Visą padėtį apsvarsčius nutarta šį reikalą pavesti SLA. Prezidentui F. J. Bagočiui, kuris bandys tartis su pašelpgaviu, kad be teismo įsikišimo šis painus reikalas butų galima užbaigti.

33. Svarstoma velionio Prano Andruškevičiaus, nario SLA. 45 kp., Hazleton, Pa., pomirtinės $600 išmokėjimas. Be to, velioniui priguli $51.00 ligoje pašelpos. Pomirtinė užrašyta SLA. 45 kuopai, tačiau palaidojimu velionio rupinosi ir jo pusbrolis, kuris reikalauja pomirtinę išmokėti jam. Šios pomirtinės išmokėjimo reikalu darė tyrinėjimus buvusis SLA. Prezidentas S. Gegužis ir savo raportą patiekė. Pagaliau ir SLA. 45 kuopa turi apmokėti graboriui $343.00 ir kitas smulkesnes palaidojimo lėšas. Visą padėtį apsvarsčius pavesta SLA. Prezidentui F. J. Bagočiui toliau šiuo reikalu rupintis.

34. Svarstoma velionio Motiejaus Paulukonio, nario SLA. 57 kp., Worcester, Mass., pomirtinės $300 išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta tam, kas mirusį palaidos. Laike prisirašymo prie SLA. velionis turėjo žmoną ir dabar kuopa liudija, kad velionio žmona rupinosi jo palaidojimu ir todel pomirtinė jai priklauso. Apsvarsčius pavesta S. L. A. Prezidentui F. J. Bagočiui galiutinai šį reikalą ištirti ir savo rekomendacijas patiekti.

35. Svarstoma velionio Igno Stepulevičiaus, nario SLA. 54 kp., McAdoo, Pa., pomirtinės $600 išmokėjimas. Velionis laike mirties sulig Centro knygų buvo skolingas už keturis mėnesius savo duokles. Kuopos knygų peržiurėjimo komisija, sulig Centro pareikalavimo, prisiuntė afidevifą, kuriame liudija, kad velionis buvo skolingas po vieną mėnesį iš 1924, 1925, 1930 ir 1933 metų. Kuopos sekretorius nepranešė velioniui apie jo suspendavimą laišku, tačiau jam buvo pranešta žodžiu kuopos susirinkime apie jo suspendavimą. Apsvarsčius tolimesnis šio reikalo tyrinėjimas pavesta SLA. Prezidentui F. J. Bagočiui.

36. Svarstoma velionio Baltraus Klimavičiaus, nario SLA. 94 kp., Oakville, Conn., pomirtinės $1,000 išmokėjimas. Sulig Centro rekordų velionis buvo suspenduotas laike mirties, tačiau velionio mokesčių knygelė liudija, kad narys buvo pilnai užsimokėjęs. Apsvarsčius nutarta tolimesnis šio reikalo tyrinėjimas pavesti SLA. Prezidentui F. J. Bagočiui.

37. Svarstoma velionio Jurgio Kazakevičiaus, nario SLA. 7 kp., Pittston, Pa., pomirtinės $150 išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta Tėvynės Mylėtojų Draugijai, tačiau velionis paliko dvi seseris, kurių viena — Ona Čekaitienė — rupinosi velionio palaidojimu, o kita sesuo randasi beprotybių prieglaudoje. SLA. 7 kp. pataria pomirtinę išmokėti velionį palaidojusiai seseriai. Apsvarsčius nutarta velionio pomirtinę išmokėti jo seseriai Onai Čekaitienei.

38. Svarstoma velionės Onos Aleknavičienės, narės 7 kuopos, Pittston, Pa., pomirtinės $600 ir ligoje pašelpos $12.00 išmokėjimas. Pomirtinė užrašyta velionės vyrui, kuris taipgi miręs. Velionė paliko tris vaikus (du nepilnamečiai), tačiau kuopa prisiuntė Centran dokumentalį įrodymą, kad John Klimavich yra paskirtas teisėtu velionės turto administratorium. Apsvarsčius nutarta pomirtinę ir ligoje pašelpą išmokėti velionės turto administratoriui.

39. Apsvarsčius reikalingumą propagandinės apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje literaturos, įgaliotas SLA. Iždininkas K. P. Gugis pasirupinti pagaminimu tinkamos anglų kalba propagandinės brošiurėlės, kurią butų galima paskleisti tarpe čiagimių lietuvių, supažindinimui jų su Susivienijimo tikslais ir jo naudingumu Amerikos lietuviams.

40. Pildomosios Tarybos narių konferenciją Prezidentas F. J. Bagočius uždarė 4:30 val. popietų liepos 10 d., 1934 m.

F. J. Bagočius,
SLA. Prezidentas,

M. J. Vinikas,
SLA. Sekretorius.

S.L.A. APSKRIČIŲ DARBUOTĖ

PRANEŠIMAS SLA. 4-to APSKRIČIO NARIAMS.

SLA. 4-to apskričio metinis suvažiavimas įvyks sekmadieny, rugsėjo 30 d., 1934 m., Lietuvių Jaunų Vyrų Draugijos Svetainėj, 407 Lafayette Street, Bridgeport, Conn., prasidės 11 valandą ryte. Visos apskričio kuopos buvo užkviestos laišku, kad atsiųstų delegatus į šį suvažiavimą ir kad sykiu priduotų įnešimus del svarstymo.

Kuopų išrinkti delegatai ir liuosnoriai važiuojanti svečiai malonėkite pributi į šį suvažiavimą anksti, kad butų galima pradėti laiku, tad viskas bus galima užbaigti iki vakarui, o susirinkimas nesitęs iki vėlumos nakties.

Olga Ažunariutė,
SLA. 4 apskr. raštininkė.

IŠ S.L.A. KUOPŲ DARBUOTĖS

ANSONIA, CONN.

Rengiamas Linksmas Rudeninis Piknikas.

SLA. 66 kuopa rengia linksmą rudeninį pikniką sekmadieny, rugsėjo 23 d., J. Anskaičio ukyje, 70 Congress Ave., Shelton, Conn. Bus įdomus ir įvairus programas, bus visokių skanių valgių ir gėrimų. Žodžiu, bus linksmas, smagus tyram ore rudeninis parengimas.

Nuoširdžiai kviečiame vietinius ir apylinkių visus lietuvius atsilankyti ir su mumis smagiai laiką praleisti. Stengsimės visus atsilankiusius maloniai pavaišinti, kad kiekvienas butų patenkintas musų pikniku. Jei tą dieną lytų, tai piknikas įvyks spalių 7 d., toje pačioje vietoje. Pasitikime su visais šios apylinkės lietuviais, ypatingai SLA. nariais pasimatyt mųs piknike.

J. Radzevičiius — sekr.

CLEVELAND, OHIO.

Rengiamas Linksmas Bankietas.

Clevelando SLA. veikėjai nutarė surengti linksmą bankietą dvejopu tikslu. Pirmas, tai pagerbti vietinį SLA. veikėją Dr. J. T. Vitkų, kaipo išrinktą pereitame Seime Sveikatos Komisijos narį, ir antra, tuo pačiu pareikšti pasitenkinimo, kad sekantis SLA. 39-tas Seimas nutarta laikyti Clevelande. Šia proga gal bus galima aptarti pradiniai planai prisirengimui sekamam SLA. Seimui ir taipgi pasitarti naujų narių gavimo vajaus reikalu.

Bankietas įvyks antradieny, rugsėjo 25 d., prasidės 7:30 val. vakare, Stonio Valgykloje, 6832 Superior Ave. Nuoširdžiai kviečiami visi Clevelando SLA. nariai ir visi geros valios lietuviai atsilankyti į šį bankietą ir linksmai laiką praleisti. Nepraleiskite progos ir visi malonėkite dalyvauti šiame bankiete. Visus širdingai kviečia —

Rengimo Komisija.

DETROIT, MICH.

Iš SLA. 352 Kp. Susirinkimo.

Rugsėjo 2 d., Lietuvių Svetainėje, atsibuvo SLA. 352 kp. mėnesinis susirinkimas. Protokolas priimtas kaip buvo užrašytas. Valdybos raportai priimti. Ligonių šiuo syk randasi kuopoje tik trejetas. Išvažiavimo komisija pranešė, jog išvažiavimas įvyks rugsėjo 9 d. pp. Ozoraičių ukėje.

Toliaus sekė nebaigtas reikalas iš pereito susirinkimo su Seimo rengimo komisijos raportu. Kadangi rugpiučio mėnesio susirinkime Seimo rengimo komisijos raportas buvo atmestas, kaipo nepilnas ir netinkamas, tai raportą davusieji tvirtino, jog originalis ir pilnas raportas esąs pas p. Stepanauską, kuris aname susirinkime nedalyvavo. Taigi p. Stepanauskas tą savo raportą patiekė šiam susirinkimui ir tenka pasakyti, jog p. Stepanausko raportas dar biednesnis už pirmiau išduotus. Jis pakartojo tas pačias skaitlines, ką ir pirmesnieji, tai yra kad iš seiminių parengimų pelno liko $315.00, kad musų kuopai paskirta $10.00, o musų kuopos nariai, dalyvavę Seimo rengimo komisijoje, pasilaikė už išlaidas ir darbą $105.00. Paskaitęs šias skaitlines, lapelį įsidėjo į kišenių kaip ir pirmieji.

Paaškėjus, kad Seimo rengimo komisija nesugeba ar tyčia nenori tinkamo raporto pagaminti, ir antra, kad komisija neturėjo jokios teisės pasilaikyti gautą pelną iš parengimų be kuopos sutikimo, todel įnešta ir nutarta, kad Seimo rengimo komisija ligi sekančio susirinkimo turi priduoti kuopos finansų raštininkui visus pas komisiją esančius pinigus. O jei komisijos nariai turėjo didesnių ir aiškių išlaidų, tai galės priduoti kuopai ir jei reikalavimas bus teisingas, žinoma, kuopa apmokės.

Baigiantis susirinkimui buvo pakeltas klausimas pasvarstyi SLA. Prezidento p. Bagočiaus per organą „Tėvynę" iškeltus klausimus, bet kadangi susirinkime jau mažai bebuvo narių, tai šis reikalas palikta sekančiam susirinkimui.

F. Motuzas,
Korespondentas.

BRIDGEVILLE, PA.

Iš SLA. 90 Kp. Susirinkimo.

Rugsėjo 9 d. SLA. 90 kp. laikė savo mėnesinį susirinkimą Owl's salėj. Narių atsilankė neperdaugiausiai ir susirinkimas, galima sakyti, buvo ramus, išskiriant keletos narių bereikalingą pasikarščiavimą del mažmožio. Tačiau minėtas pasikarščiavimas buvo likviduotas ir susirinkimas užsibaigė su gera visų susirinkime dalyvavusių narių nuotaika.

Tarpe bėgančių kuopos reikalų buvo skaityti iš Centro prisiųsti narių stovio nuorašai iš Centro knygų. Sulyginus su kuopos knygomis pasirodo, kad didžiuma narių sutinka su iš Centro prisiųstu nuorašu; keletos narių stovis nesutinka su Centro prisiųstu nuorašu, tad buvo ant vietos išrinkta J. Kazlauskas ir S. Bakanas, kad kartu su kuopos valdyba ištirtų kame dalykas ir netikslumus išlygintų.

Šį kartą ligonio nesirado nė vieno. Reiškia niekas neserga. Kaip esu minėjęs, kad buvo ir pasikarščiavimo. Tai to pasikarščiavimo priežastis yra tame: nekurie nariai skaitydami „Tėvynėj" praėjusio SLA. Seimo protokolą ir Pildomosios Tarybos raportus pastebėjo tuose raportuose, kad SLA. 90 kp. yra Mayview, Pa., o ne Birdgeville, Pa., kaip kad 90 kp. yra išduotas čarteris.

Pirmiausiai buvo kaltinama kp. valdyba, o ypač sekretorė, kam kuopos buvainė yra perkelta iš Bridgevillės į Mayview. Tačiau kp. valdybai paaiškinus pasirodo, kad nėra jokio „perkėlimo", o tik paprasti menkos vertės „netikslumai" iš Centro pusės. Mat musų finansų sekretorė p-lė B. Sabaliauskytė dirba ir gyvena Wayview, Pa., tai jos adresas yra Centrui paduotas iš Mayview. Tai P. T. savo raportuose, kur yra pažymėti išmokėjimai 90 kp., pažymėjo Mayview, Pa., vieton Bridgeville, Pa. ir tas musų nariams nepatinka.

Todel nutarė, kad kuopos vice pirmininkas S. Bakanas parašytų į Centrą ir nurodytų Pildomąjai Tarybai, kad ateityje išmokėjimuose 90 kp. nariams butų pažymėta ne Mayview, Pa., bet Bridgeville, Pa., nes 90 kp. randasi Bridgeville, tai taip turėtų buti ir žymima.

Baigiantis susirinkimui organizatorius S. Bakanas aiškino nariams apie Seimo priimtus naujus apdraudos skyrius, kad jie yra svarbūs musų nariams. Neturėdamas tokių skyrių S. L. A., dauguma musų narių eina į apdraudos kompanijas ir, žinoma, apdraudos kompanijose turbut reikia ir brangiau mokėti, negu kad SLA. mokėsime.

Taip pat buvo paliesta ir vietinės pašelpos draugijos, kurios jau baigia savo gyvenimo dienas. O jei tos draugijos pasinaudodamos naujais skyriais įstotų į SLA., tai, žinoma, tos draugijos daug gero galėtų padaryti savo nariams. Ir jei lokalės draugijos nieko nedarys, kad išsigelbėjus iš tos padėties, kokioje jos dabar yra, tai anksčiau ar vėliau jos sunyks, palikdamos savo senus narius be pašelpos ir be pomirtinės.

Reiškia, buvo kreipiamasi į tuos SLA. narius, kurie priklauso ir kitoms draugijoms, kad jie šitą klausimą pakeltų savo draugijų susirinkimuose ir rimtai pasvarstytų. Tuomi susirinkimas ir baigėsi.

Korespondentas.

GRAND RAPIDS, MICH.

Iš SLA. 60 Kp. Tarimų.

SLA. 60 kp. susirinkimas įvyko 7 d. rugsėjo, L. S. ir D. Dr-jos svetainėj. Po visų formalumų sekė įvairių komisijų raportai. Veikiančioji komisija savo raporte pranešė, kad piknikas pavyko, kuris rengtas 5 d. rugpiučio, Girniaus pavilione.

Ligonių lankytoja ponia Jankauskienė savo raporte pranešė, kad turim vieną ligonį, sergantį ligoninėje po operacijos. Už antrą ligonių lankytoją, tai pirm. išduoda raportą, buk ligonius lanko, tik susirinkimų nelanko. Finansų sekretorius V. Morris praneša, kad vienas narys yra suspenduotas, kuris užsimokėjo ketvirtam mėnesy. Raportuoja iždininkas J. Miškinis, buk kurie nariai užsimoka ketvirtam mėnesy ir finansų sekr. įtraukia į tą pačią blanką su kitų narių mokesčiais, tokias blankas ir pinigus Centras grąžina atgal iždininkui. Centro Sekr. reikalauja, kuris narys užsimoka po trijų mėnesių, tai tokis narys turi pildyt tam tikrą blanką ir turi but priimamas kaipo naujas narys kuopos susirinkime. Tokiu budu Centras daro didelius nesmagumus kaip Centrui, taip ir kuopai.

Susirinkimas apsvarstęs plačiai ir išdiskusavęs dalyką, kad praeity niekad nebuvo tas daroma ir tokiais blogais laikais visi nariai neišgali užsimokėti reguliariai duokles, SLA. 60 kuopa nutarė daryt žygius, kad tas butų panaikinta.

Toliaus raportuoja valdybos nariai vienas po kitam, buk A. Bernotas ateidinėja į kiekvieno valdybos nario stubą ir prašo, kad jam SLA. 60 kuopa užmokėtų algą už praėjusius metus, o jei tuoj neatmokės, tai A. Bernotas darysiąs žygius prieš SLA. 60 kp. Juk Bernotas jau gavo kelis dolerius ir kuopa moka pagal savo išteklių po 50c. ar $1.00 ar $5.00, ir Bernotas nė kokių žygių negali daryt prieš SLA. 60 kp. A. Bernotui dar prisieis metai ar du palaukti.

Prie pabaigos nutarta surengti rudeninį parengimą svetainėj. Artinasi galas metų, reiks apmokėti kuopos valdybai, o pinigų iždė mažai.

Visų 60 Kp. Narių Žiniai.

Gerb. narės ir nariai, malonėkit lankyt skaitlingiau SLA. 60 kuopos susirinkimus ir užsimokėkit savo duokles, nesileiskit prie suspendavimo, nes suspenduotiems nariams reikia net blankos pildyt.

J. Lapinskas,
SLA. 60 kp. koresp.

FOREST CITY, PA.

Iš SLA. 2 Kp. Susirinkimo.

SLA. 2 kuopos susirinkime, įvykusiame 9 dieną rugsėjo, 1934 m., tapo iškeltas klausimas delei perkėlimo SLA. Centro iš New Yorko į Pittsburghą. Išdiskusavus ir apsvarsčius tapo įnešta ir vienbalsiai nutarta, kad SLA. Centras nebut keliamas iš New Yorko į Pittsburgh, Pa. Jeigu reikalas priverstų kelti SLA. Centrą į Pennsylvania valstiją, tai musų SLA. 2 kuopa rekomenduoja Philadelphia, Pa. Čion patogiausia iš visų Jungtinių Valstijų ir visų kolonijų suvažiuoti. Čion tirštai lietuviais apgyventa, čia lietuviai progresuoja, turi dvi dedeles svetaines, daugybes organizacijų ir politikos kliubų. Iš visur galima atkeliauti, kaip iš Naujos Anglijos ir net iš Chicagos.

SLA. 2 kuopos valdyba:

A. M. Makauskas — pirm.,
Ona Nieniuvienė — sekr.,
Ant. Kazlauskas — iždin.

GRAND RAPIDS, MICH.

Iš SLA. 42 Kp. Susirinkimo.

Susirinkimas įvyko 2 d. rugsėjo, Šv. Jurgio draugijos salėj. Susirinkimą atidarė ir vedė pirmininkas p. P. Medelinskas.

Atlikus kitus reikalus, parengimų komisija raportavo, kad yra rengiamas Šv. Jurgio draugijos ir SLA. 42 kuopos bendras piknikas salėj.

Kalbėta apie SLA. Prezidento advokato F. J. Bagočiaus planus tilpusius 35 numery „Tėvynės".

Šv. Jurgio draugijos ir SLA. 42 kuopos bendras piknikas įvyks 30 d. rugsėjo, Šv. Jurgio draugijos salėj. Tikietai parduodami išanksto. Malonėkite nusipirkti tikietus. Visi yra maloniai kviečiami atsilankyti.

P. Greičaitis.

NEKROLOGIJA

SEBASTOPOL, PA.

A. a. Marijona Kairiukštienė, SLA. 203 Kuopos Narė.

Rugpiučio 19 d. su šiuo pasauliu atsiskyrė a. a. Marijona Kairiukštienė. Mirtis ją patiko visai netikėtai. Velionė susirgo 12 d. birželio, 1934 m., ir jausdama, kad neina geryn, bet blogyn išvažiavo gydytis pas gydytoją į Detroit, Mich., kur velionę tas gydytojas buvo pataisęs 1931 metais. Bet šį kartą nors pulltasi gebėt visais budais, buvo viskas be pasekmių ir 19 d. rugpiučio atsiskyrė su šiuo pasauliu, palikdama dideliam nuliudime sunus Joną Plymouth, Pa., Simaną ir Leoną Sebastopol, Pa., Praną New Yorke; dukteris Marijoną Agurkienę Pittston, Pa., Oną Petravičienę, Agnes Bračiulienę ir Lilijan Detroit, Mich., Magdę Palermo Hazleton, Pa., Eleną ir Oną Petruškevičiutę — augitines Sebastopol, Pa., ir seserį Oną Rymienę Sebastopol, Pa. Taipgi paliko daug giminių šioje šalyje ir Lietuvoje.

Velionė paėjo iš Lietuvos Pakuonio parapijos, kaimo Pašventupio. Į šią šalį atvyko jauno amžiaus budama, visą laiką išgyveno Sebastopol. Velionė buvo labai linksmo budo moteris, netik ką sugyveno gražiai su visais nariais ir pažįstamais, bet ir su svetimtaučiais. Nors sunkiai depresija buvo palietus ir ją, bet ji stengėsi išsilaikyti organizacijoj.

Paskutinį patarnavimą velionei gražiai atliko vietinis lietuvis graborius Kižis. Iš Detroit, Mich. parvežta ir pašarvota savo namuose, kur velionė gulėjo tikrai gyvų gėlių daržely, sudovanotų giminių. SLA. 203 kuopa mirus nariui perka gėlių vainiką, bet kada velionė gyva budama prašė, kad kuopa vietoje vainiko paaukotų ant mišių, velionės prašymas išpildytas ir kuopa paskyrė auką ant mišių.

Rugpiučio 23 dieną ryte susirinko didelė minia draugų, pažįstamų ir svetimtaučių atiduot paskutinį patarnavimą velionei išlydint į kapus. Palaidota su bažnytinėms apeigoms Šv. Kazimiero kapuose, kur amžinam atsilsiui atsigulė vidurije savo vyrų. Velionės laidotuvės buvo labai didelės, kokias retai Pittstonas mato. Mašinų negalima buvo suskaityt kada pradėjo judėt.

Taigi po visų skausmų ir vargų ilsėkis ramiai maloni draugė šaltoje žemelėje, o mes ilgai minėsime tavo šviesią praeitį. Visa likusi šeimyna ačiuoja visiems, kurie dalyvavo laidotuvėse jų mylimos motinos.

Del aiškumo pažįstamiems Amerikoje ir Lietuvoje, velionė po tėvais buvo Marčilionikė, po pirmu vyru Kapočienė, po antru vyru Kairiukštienė.

J. Galinskas.

WORCESTER, MASS.

A. a. Mikalina Jaruševičienė, SLA. 57 Kuopos Narė.

Rugsėjo 5 d., anksti ryte, per siskyrė su šiuo pasauliu M. Jaruševičienė, narė SLA. 57 kuopos ir Šv. Marijos Vardo draugijos. Velionės mirties priežastis sekanti: jau apie šeši metai kaip ji gavo didelį kraujo spaudimą, kas ir jos gyvybę pakirto. Velionė Mikalina Jaruševičienė buvo 52 metų amžiaus, Amerikoj išgyveno 35 metus. Paeina iš Lietuvos Kalvarijos miesto, iš Suvalkijos. Paliko dideliam nuliudime motiną Lietuvoj, čia vyrą ir ketvertą vaikų ir vieną anukę. Sunus Antaną ir Joną, dvi dukteris Aleną ir Pranę Puzarienę.

Buvo pavyzdinga motina, kuri gražiai ir rupestingai išauklėjo gražią šeimyną, tad ir dukrelė Alena netekėjo, su motina gyveno ir sirgimo laike rupinos motinos likimu. Tikrai rupestinga dukrelė, nes per šį visą sunklaikį savo uždarbiu visą šeimyną palaikė ir kitas visokias reikmenis pirkdavo. Ji dirba kaipo knygvedė apdraudos kompanijoj ir visada gerai uždirbo, tad ir motinai nieko negailėjo. Motinai mirus Alenutė didelį liudėsį perkentės.

Velionė buvo pašarvota savo namuose. Giminės ir artimi draugai nepasigailėjo gėlių vainikų, taip atrodė, kad velionės karstas paskendęs gėlyne puikiausių didelių vainikų.

Rugsėjo 7 d., su bažnytinėmis apeigomis velionės kunas palaidotas Šv. Jono kapuose. Didelis skaičius lydėtojų ašaras braukė kada paskutinį sudie prisėjo velionei pasakyti.

Lai buna lengva šios šalies žemelė ilsėtis amžinai mylimai ir pavyzdingai motinai.

Lydėtojas.

Giminių Padėka.

Širdingą ir gilią liudėsio padėką mes, Motiejus Jaruševičius ir visa mano šeimyna, išreiškiame visiems giminėms ir visiems draugams bei draugėms už jusų užuojautą, už brangius gėlių vainikus ir už mišių užpirkimo pažadus ir visiems, kurie tik aplankyt atėjo ir į kapus palydėjot, suraminot mus liudėsio valandoj — nuoširdų ačiu visiems tariame.

SLA. narys —
M. Jaruševičius ir šeimyna.

— Kas juokus daro su rytojum, tas negali tikėtis gero rytojaus.

— Kas neapsirupina savo rytojum, tas rytojaus sulaukęs verkia.

Pagerbė Advokatą F. P. Bradchulį

Šio rugsėjo mėnesio 8 d. buvo įteiktas advokatui Francis P. Bradchuliui, Chicagoje, Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino Ordenas. Įteikimas įvyko Chicagos Bar Association rumuose. Ordeną įteikė Lietuvos konsulas Chicagoje, p. Antanas Kalvaitis, dalyvaujant Chicagos Lietuvių Advokatų Draugijos nariams ir advokato Bradchulio draugams. Pasakęs pavyzdingą kalbą, kurioje ponas Konsulas pats nuo savęs įvertino advokato Bradchulio darbus netik Lietuvoje, bet ir konsulate Chicagoje, priminė jo pavyzdingą teisingumą ir kvietė jaunuosius advokatus pasekti jo pavyzdį. Konsulo manymu, advokato Bradchulio paaugštinimas Gedimino Ordenu teikia garbę visai draugijai, nes jis yra tos draugijos seniausias narys ir pirmas lietuvis advokatas Amerikoje.

Įteikdamas Ordeno Rikiaus garbės ženklą p. A. Kalvaitis perskaitė Prezidento akto paliudijimą. Šiuo tarpu visi dalyviai atsistojimu ir gausiu širdingu plojimu sveikino advokatą Bradchulį. Taip apdovanotas advokatas Bradchulis pasakė sekamą kalbą:

Ponas Konsuli:

Priimdamas iš T-tos rankų pažymėjimo ženklą, aš iš širdies dėkoju Lietuvos Respublikos prezidentui ir jos vyriausybei už man teikiamą garbę.

Kiekviena tauta skiria dideles sumas pinigų tvėrimui ir užlaikymui žemesnių ir augštesnių mokyklų, kad jose butų jaunuomenė lavinama ir išėjus mokslus liktų gerais ir naudingais visuomenei ir kraštui piliečiais. Sunku kam butų privatiniai pasiekti augštesnius mokslus, jeigu kraštas tokiu budu neteiktų galimybių tokius mokslus įgyti. Todel asmuo, įgijęs tą mokslą, privalo prie kiekvienos progos buti veikliu visuomenės reikaluose, turint omeny, kad tai yra prievolė atsilyginti už tą duotą mokslui pasiekti progą, nes ir visuomenė iš tokio piliečio daugiau pasitiki, negu iš abelnai paprasto piliečio.

Aš gi turėdamas tai omeny, visuomet mėginau pagal išgalę buti veikliu visuomenės reikaluose, ypač gyvenant Amerikoje; visą savo amžį ieškojau progos kuo nors atsilyginti kraštui, t. y. Lietuvai, kurioj aš gimiau, buvau auklėtas ir ten man suteikė dalinai mokslą, ir kada aš jau galėjau buti šiek tiek naudingu tam kraštui, aš budamas nevisai 16 metų amžiaus jį apleidau.

Ir štai po didžiojo karo Lietuva liko nepriklausoma; jai tvarkant valstybės aparatą visur truko tam atatinkamų žmonių. Žinant tą, 1919 metais uždariau savo ofisą, kurį tuo laiku turėjau 105 W. Monroe St., ir sutvarkęs savo profesinius ir asmeniškus reikalus vykau į Lietuvą.

Pribuvęs į Kauną tuojau padaviau prašymą Teisingumo Ministerijai, pristatant dokumentus įrodančius, kad esu advokatas ir kad man butų leista Lietuvoje praktikuoti. Bet užėmė daug laiko kol mano kvalifikacijos tam tikra procedura buvo patikrintos ir man suteikta teisė ten praktikuoti kaipo prisiekusiam advokatui. Kol tas buvo atlikta, aš patyriau, kad Kauno paštas tukstančiai registruotų laiškų, daugiausiai iš Amerikos, maišuose gulėjo neįregistruoti į tam tikras knygas, kaip yra reikalaujama tarptautinių pašto taisyklių pirmiaus, negu toki laiškai gali buti atiduoti adresantams. Aš tuojaus pasisiuliau pats tokius laiškus registruoti ir taip kasdien po kelias valandas dirbau kol užsivilkusieji ir pareinantieji laiškai buvo suregistruoti.

Gavęs iš Teisingumo Ministerijos leidimą Lietuvoje praktikuoti kaipo prisiekusis advokatas, tuojaus buvau Apygardos Teismo skiriamas kriminalinėse bylose ginti beturčius prasikaltėlius, o jų tuo laiku buvo begalo daug. Suprantama, tokius beturčius prasikaltėlius gyniau teisme be jokio atlyginimo. Tuo pačiu laiku mano privatinė praktika pradėjo didėti.

Taip man praktikuojant, tuojaus po padarytai sutarčiai tarp Rusijos ir Lietuvos, priskiriant Vilnių Lietuvai ir lietuviams jį užėmus, p. Romeris, dabartinis Tribunolo pirmininkas, p. Fridmanas ir aš buvom paskirti Vilniaus Apygardos Teismo teisėjais ir taip Vilniuje tarnavom iki lenkai su Želigovskiu užėmė Vilnių ir mes buvom priversti grįžti Kaunan arba buti lenkų internuotais.

Grįžus į Kauną pasirodė, kad gauti kambarį gyvenimui buvo negalima, mano gi naminiai ir profesiniai reikalai privertė mane grįžti Amerikon. Amerikoje sutvarkęs reikalus, vėl grįžau į Lietuvą ir vėl buvau pakviestas į Apygardos Teismo teisėjus kur ištarnavau arti metų laiko.

Grįžtant į Ameriką per Klaipėdą, kurią tuo laiku valdė francuzai su gub. Petesne ir kuriuo laiku siena tarp Didžiosios Lietuvos ir Klaipėdos krašte buvo labai saugojama. Man bunant Klaipėdoje susidarė komisija, į kurią ir aš buvau pakviestas, tikslu prašyti gub. Petesne, kad palengvintų susisiekimą. Išklausęs komisijos nusiskundimą, gubernatorius prižadėjo prašymą patenkinti, kas dalinai buvo padaryta.

Grįžęs Amerikon, čia mano pastangomis buvo sutvertas Amerikos Lietuvių Klaipėdos Atvadavimo Komitetas ir aš turėjau garbės buti jo pirmininku. Šio komiteto triusu buvo surinkta keli tukstančiai dolerių Klaipėdos krašto vadavimui.

Veikdamas čia, Amerikoje, ar Lietuvoje aš tai dariau su didžiausiu pasitenkinimu, turėdamas omeny, kad tas man, kaip ir kiekvienam yra privaloma. Kuomet dabar Lietuvos valstybė, per savo prezidentą, šiuomi ženklu pripažįsta man nuopelnus, aš labai dėkingas.

Vienas seniausių Chicagos lietuvių, taipgi Ordeno kavalierius, gana vaizdžiai ir nuodugniai atpasakojo advokato Bradchulio ilgų metų darbus Chicagos lietuvių tarpe. Priminė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje konstitucijos pagaminimą ir tautiniai-politinių kliubų tvėrimą. Taipgi priminė lietuvių knygvno steigimą ir jo palaikymą Chicagoje, bei kitus žymius Bradchulio darbus.

Paskiausiai kalbėjusis Dr. K. Drangelis padarė ypatingai gerą įspudį į susirinkusius, už ką gavo daug aplodismentų ir vėliau daug pasveikinimų. Čia bent suglaustai pažymėsiu jo kalbą.

Šioje advokatų Ramovėje mes šiandien susirinkome pagerbti vieną pirmųjų lietuvių Chicagoje, vieną tyriausių tėvynainių, vieną kilniausių J. V. piliečių, pirmąjį lietuvį advokatą nevien Chicagoje, bet ir visoje Amerikoje, mūsų mylimą draugą F. P. Bradchulį. Mes čia taip pat susirinkome ir jo laime pasidalinti.

Šią mielą progą mums teikia jo nuopelnai liaudžiai ir tautai prie ko jis pats šiame momente taip kukliai prisipažino. Ne mažai jo nuopelnų čia mums pateikė jo ilgų metų bičiulis, taip pat senas chicagietis, D. L. K. Vytauto Ordeno Kavalierius, Antanas Olševskis. Daugelį advokato darbų mes patys, jaunesnieji, atmename.

Vienok dar svarbesne šio susirinkimo priežastimi, be skriaudos solemnizantui, man yra malonu skaityti Lietuvos Respublikos prezidento, Antano Smetonos valstybinių ordenų steigimo aktą ir šios vyriausybės pastangas bei gerus norus įvertinti prakilniais darbais tautai nusipelniusius. Tokių tautinių nuopelnų vertu, tarpe kitų chicagiečių, Lietuvos vyriausybė pažymėjo ir advokatą F. P. Bradchulį, kurį tos vyriausybės pasiuntinys, konsulas Antanas Kalvaitis, mums liudydjant, po vaizdžios kalbos D. L. K. Gedimino ordeno medaliu dekoravo.

Ne daugeliui musų tokia laimė teks...

Tiesa, kova del laisvės, ypač didžiojo karo metais, tautinio dirvono arenoje kautis pastatė tukstančius liuosnorių. Ne skaitlingų žilagalvių šalia teko ir jaunuoliams padirbėti. Jaunuolių darbai — mažesni vaisiai. Jei musų amžiui bręstant ir didesniems tautos žygiams lėtai auštant nebusime svarbesnių kovų laukuose pastatyti, tai mes galėsime jaustis pilnai patenkintais tuomi, ką lig šiol laimėjome. Tik retais ir opiais laikotarpiais, kaip prieš ir pereito karo metu, didelio pasiaukavimo tautos gyvenimas reikalauja. Tik tokiais momentais prakilnus darbas tautai žmogų iškelia garbingon augštumon.

Ar ne su didžiausia pagarba visuomet minėsime spaudos draudimo laikais pirmuosius liaudies švietėjus — knygnešius? Ar neieškosime galimybių garbingai įamžinti, jei ne asmenis, tai nors laikotarpius, kuriuose ištremti Sibiro tyruose ir įkalinti tvirtovių urvuose Lietuvos sunųs maldavo motinai laisvės? Aišku, kad taip. Kaip reikia džiaugtis, kad jau dabar pradedama paminklais atžymėti plunksna, žodžiu ir garbingu darbu tautai dirbusius!

Visa tam ačiu ir mes, amerikiečiai, jau laisvos tautos išeiviai, augščiau galvas pakėlę savo asmeninio gyvenimo keliu drąsiai žengiame pirmyn.

Baigdamas, gailestauju, kad šia džiaugsmo valanda su mumis pasidalinti neatvyko Lietuvos taip pat garbingai dekoruoti Juozas Elias ir Antanas Pocius. Advokatų Draugijos jauno prezidento Jono Zurio ir šių visų Generalissimų vadovybėje butume kilniau sutikę jauniausį Gedimino Ordeno Rikį ir tinkamiau įvertinę jam teisingai priklausančius nuopelnus.

Brangusis drauge Bradchuli! Pilnai tikėdamas, kad ši diena jusų gyvenime yra linksmiausia, širdingai jus sveikinu ir skaitlingų metų linkiu jums ir jusų žmonai, kuri jusų laime godžiai dalinasi.

Šiam susirinkimui vadovavo ir gražiai kalbėtojus perstatė Advokatų Draugijos prezidentas, dar jaunas vyras, Jonas Zuris.

Vienas Iš Dalyvių.

Nauji Lietuvių Žygiai Padangėse

Mes, Amerikos lietuviai, dažnai su pasididžiavimu kalbame apie Darių ir Girėną. Jei Amerikos lietuviai ir jų žygį rėmė patriotiškoji Amerikos lietuvių visuomenės dalis. Tad mums ypatingai malonu pabrėžti, kad du amerikiečiai 1933 m. perskrido Atlanto vandenyną ir tragiškai žuvo prie pat Lietuvos. Tas jų žygis giliai sujaudino musų tautą ir labai nustebino visą pasaulį, net ir Lietuvos Nepriklausomybės priešus. Tuo dviejų amerikiečių žygiu galime ir turime didžiuotis. Tačiau turime geriau suprasti ir tinkamai įvertinti ir kitą lietuvių lakunų žygį, kuris įvykdytas 1934 m. Amer. liet. spauda be ypatingo entuziazmo minėjo trijų Lietuvos lėktuvų skridimą aplink Europą. Pasvarstykime tą įvykį.

Birž. 25 d. iš Kauno išskrido 3 lėktuvai: karo aviacijos viršininkas pulk. leit. Gustaitis su žvalgu kap. Namiku, antru lėktuvu lakunas kap. Liorentas su žvalgu leit. Marcinkum, 3-iu lėktuvu — Lietuvos aviacijos „triksų" čampionas lak. leit. Mikėnas su mek. Rimkevičium. Išlydėti susirinkusiai vyriausybei, karo vadovybei ir visuomenei, pulk. Gustaitis pareiškė, kad kitados galinga musų valstybė buvo kaimynų pasidalinta del to, kad truko stiprios tautinės vienybės; dabar atgimusi Lietuva mažutė, apie kurią nedaug kas žino; dar yra tokių, kurie net abejoja del musų atei ties. **„Mes tad ir skrendame lėktuvais, savo rankomis pastatytais, parodyti, kad mes galime dirbti ir gyventi!"** Krašto apsaugos ministeris gen. Šniukšta pasakė trumpai: „Skriskite laimingai, grįžkite garbingai!" Ir tie 3 lėktuvai išskrido: 1) pasisvečiuoti pas tų valstybių lakunus, kurie pirma lankėsi Lietuvoje ir net kurie dar nesilankė; 2) sueiti į artimesnius santikius su kitų valstybių aviacija ir, kas svarbiausia, 3) **propaguoti Lietuvos valstybę ir jos aviaciją.** Pirmasis tikslas siekta iš mandagumo, antrasis — valstybių tarpusavio naudos sumetimais, o trečiasis — lietuviams pats svarbiausias. Bet argi musų mylimoji tėvynė jau yra tiek pažengusi priekin, kad jau gali net pasigirti kai kuriais dalykais prieš kitas senąsias valstybes? Taip! Lietuva gali girtis ir didžiuotis savo laimėjimais jauniausioje teknikos bei susisekimo šakoje — aviacijoje. Nesenai laisvę atgavusi lietuvių tauta davė pasauliui ne tik Atlanto nugalėtojus Darių ir Girėną; ji davė ir pačių lėktuvų tobulintojų: inžinierius Dobkevičių ir Gustaitį. Pirmasis pagamino DOBI lėktuvo 3 tipus ir, savo išradimo lėktuvu skrisdamas, 1926 m. užkliuvo už medžių ir žuvo. Abu baigė bene augščiausią Europoj aviacijos inžinierių konstruktorių mokyklą Paryžiuj. Gustaitis padirbo net 6 tipų lėktuvus; sportinius, mokomuosius ir žvalgomuosius. Ligi šiol Lietuva lėktuvus pirkdavo Anglijoj, Italijoj, Čekoslovakijoj, Vokietijoj. Bet **šiemet Lietuvos karo aviacijon įvesta Gustaičio konstrukcijos lėktuvai ANBO**; tad mažiau pirks užsieniuose. Tai labai reikšmingas įvykis. Lietuvos aviacijos dirbtuvės jau tiek patobulintos, kad labai gerai pagamina lėktuvus, dargi pačių lietuvių sukonstruotus! Jų pagamintos lėktuvų dalys nieku nesiskiria nuo kitų kraštų senųjų dirbtuvių darbo. Štai, kiek lietuvių nužengta aviacijos pramonėje!

Minėti 3 lėktuvai, apskridę Europą, yra lietuvio (Gustaičio) sukonstruoti ir lietuvių rankomis pagaminti! Ir koki geri! Tai ANBO IV: įkrautas lėktuvas sveria 4,945 sv., greičiausiai gali skristi 190 mylių per valandą; turi anglišką motorą (Bristol-Pegasus 2L2) 580 arklių jėgos; propeleris apsisuka 2,300 kartų per minutę. Taigi, šis lėktuvas greitesnis už Dariaus-Girėno LITUANICĄ, kuri buvo žymiai sunkesnė.

Tie 3 lėktuvai aplankė Švedijos, Danijos, Olandijos, Anglijos, Francijos, Italijos, Austrijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Rumunijos sostines ir dar Rusijos miestus Kijevą ir Maskvą. Be to, lankėsi francuzų mieste Marselėj ir italų Udine. Ta kelionė siekia 6,300 mylių. Minėtose sostinėse ir miestuose Lietuvos lakunai buvo iškilmingai augštų valdovų ir musų pasiuntinių bei konsulų, svetimų lakukų ir visuomenės sutikti, vaišinti ir apdovanoti ordinais. Visi kitataučiai stebėjosi jaunos Lietuvos lakunais, lietuviškos gamybos lėktuvais ir pačiu konstruktorium. Skrido tik 3 pilotai; jei kuris iš jų butų susirgęs ar kokiai nelaimei ištikus, nebutų buvę pavaduotojo, bet jokios nelaimės nejvyko. Tie lietuviški lėktuvai parodė savo kokybę: labai greiti ir ištvermingi, nes paimti iš Lietuvos aviacijos ir nepritaikinti tolimam skridimui. Lietuviai pirmą kartą lankėsi tolimose valstybėse; kitų kraštų (net Amerikos) lakunai dažnai nuskrenda toliau iš savo krašto pasirodyti. Tad skridimo tikslas pasiektas: lietuvių lakunai ne tik pasirodė ir apsilankė didžiose Europos valstybėse, bet ir parodė savo išradimo bei darbo lėktuvus, kurie puikiai išbandyti tolimu skridimu, dargi keliais atvėjais skrendant per juras. Tai yra didelis ir begalo svarbus garbingas žygis ir kartu reikšmingas lietuvių laimėjimas aviacijos srity. Lietuvių lakunai pasiekė garbingos augštybės: 1933 m. Darius ir Girėnas, o 1934 m. Gustaičio lėktuvų trejukė. Antram skridimui per Atlantą rengiasi ir LITUANICA II. Tokios garbingos augštybės aviacijoj dar nepasiekė nei suomiai, latviai, estai, lenkai ir kt.

Džiaugkimės ir didžiuokimės savo ereliais! Tinkamai įvertinkim šių metų liet. lakunų laimėjimą.

P. Jurgėla.

PRANEŠIMAS

SO. BOSTON, MASS.

Liet. Mot. Apšvietos Dr-ja Rengia Nepaprastą Pikniką.

Musų mieste gyvuoja vienatinė pavyzdinga ir veikli moterų Apšvietos Pašelpinė Dr-ja, kuri atsižymi savo darbais. Prie šios dr-jos prklauso veikliausios moterys.

Rugsėjo 23 d. A. Balchiunienės ukyje, Montello, Mass., ši draugija rengia rudeninį pikniką. Apart valgių, gėrimų ir geros muzikos, bus ir įdomus programas jaunimui ir suaugusiems. Laimėtojai gaus dovanas. Bus didelė įdomybė — tai virvės traukimas tarp ukininkių ir miestiečių moterų. Čia bus proga pamatyti tas, kas piknikuose dar nebuvo matyta. Patartina visiems lietuviams šiame piknike dalyvauti ir linksmai laiką praleisti. Į Montello atvažiavę po kairei pasukite į Ames St. ir važiuokite kol gatvė baigsis. Ten po kairei pasukite į N. Carey St. ir privažiavę numerį 533 rasite pikniką.

P—kas.

„TĖVYNĖ"

Spausdina Šiuos Spaudos

D A R B U S

Konstitucijas	Knygas
Cirkuliorius	Tikietus
Kopertus	Laiškus
Vizitines	Kvitas
Korteles	Oficas
Plakatus	ir t. t.

S.L.A. kuopos, draugijos bei pavieniai, kada jums yra reikalinga kas nors spausdinti, kreipkit s pas mus šiuo antrasu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th Street,
NEW YORK, N. Y.

GERAS SKAITYMAS — SIELOS MAISTAS

LITERATUROS SKYRIUS

EILĖS — APYSAKOS — KRITIKA

Grožio Konkursas

(S. Karro Apysaka)

Aristokratiškam svečių kambary, papuoštam japonų skony, ant didelės sofos sėdėjo keturios draugės: baronaitė Lydija Treling, — šatenka, gražaus, teisingo gymio, nors ir liesa, bet nepaprastai gracinga; baliuose ir rautuose ją skaitė gražiausia iš visų; kunigaikštytė Viera Butasova-Pronskaja, — auksaplaukė blondinė, labai graži, gracinga, linksma, gyva, talentinga. Didiuomenė ją išpaikino ir ji parinktosios artistkratijos rately save skaitė įdomiausia.

Kitos dvi draugės buvo kiek kitokios: Tamarka Džembladze, Kaukazo kunigaikštytė, tamsaus veido; ji stebino visus savo giliomis, juodomis akimis, gražiai ir nesivaržydama dainavo savo tėvynės dainas ir šoko neblogiau by kokios balerinos.

Ketvirta, Kitti Veržinskaja, buvo taip pat blondinė, kaip ir Butasova, tik peleninės spalvos plaukais. Ji buvo pilnesnė kunu, bet taip pat lanksti ir gracinga. Kitti buvo malonaus veido ir nors ji nebuvo pilnoje žodžio prasmėje gražuolė, bet turėjo pasisekimą nemažesnį, kaip ir kitos paminėtosios trys draugės.

Priešais keturias gražuoles, išdidžiai pasirėmęs ant širmos, stovėjo jaunas kunigaikštis Borisas Zaliepnevas-Stavronskis ir, kaip ir visi milionieriai ir gražuoliai, kalbėjo visiškai laisvai, nesivaržydamas, nes žinojo, kad jam už tai bus atleista ir visvien klausys.

— Aš pailsau... ir todel rengiuosi apsivesti... Nevedusio gyvenimas yra kur kas smagesnis... bet laikas... jaučiuos, kad jau laikas pailsėti... šeimyniniame gyvenime... Šiame sezone aš butinai apsivesiu! Tai jau nutarta!

— Bet pirmiausia reikia įsimylėti... o tai jums nelengvai duosis, — auklėtojos tonu, bet meiliai, pastebėjo Lydija Treling.

— O jųs manote, kad aš įsimylėti negaliu?

— Jųs? Įsimylėti? — nusijuokė kunigaikštytė Viera. — Tai butų originalu! Tokia nuilsusi širdis sunkiau išjudinti, nei pagedęs automobilis!

— Jųs manote? Pagaliau, ką bekalbėti apie mano širdį! Neverta... Aš sau žmonos išsirinkimui sugalvojau kiek originališkesnį budą.

— Butent? Koks? Manau, kad tai ne paslaptis? — paklausė kunigaikštytė Tamara ir pažiurėjo į jauną kunigaikštį juo domis, pilnomis aistros akimis.

— Žinoma! Kam slėpti tai, ką aš ren giuos čia jums iškilmingai paskelbti!

— Jis nori įkaitinti musų žingeidumą, — nusišypsojusi, pasakė Kitti.

— Nei kiek! Štai ką: klausykite ir nekalbėkite nei vieno žodžio. Kuomet išdėstysiu visą savo planą, tuomet imu skrybėlę ir sudiev iki antradienio! Antradieny aš atvyksiu čion gauti atsakymą... Ir duodu žodį, kad aš sutiksiu, koks nebutų nutarimas.

Draugės linksmai nusijuokė ir pasiruošė klausyti.

Kunigaikštis Borisas Zaliepnievas atsistojo ir rimtu tonu pradėjo:

— Iš visų musų rately panų, jųs keturios, patinkate man vienodai (pastarosios prapliupo juokais). Aš pats nežinau, kurią pasirinkti... Visos keturios gražios kruvoje ir nepalyginamos atskirai... Spręs kite tai pačios... Pasitarkite ir išrinkite jųs pačios, kuri iš jųs gražiausia ir įdomiausia? Ta, kurią jųs išrinksite — bus mano žmona.... Žinoma, jei sutiks. Antradieny aš atvyksiu ir šioje pat vietoje prašysiu jųs išrinktosios rankos. O dabar — sudiev! — ir nusilenkęs visoms keturioms bendrai, išėjo.

. . . . .

— Aš nedalyvauju konteste! — nervingai pasakė grafaitė Kitti, kai Zaliepnevas išėjo.

— Kodel?— sušuko nustebę draugės.

— Aš žinau, kad aš nesu gražiausia iš jųs visų, — šaltai atsakė Kitti. — Tiesa, aš geresnio kuno sudėjimo, bet tuo kunigaikštis Borisas nesidomauja. Pernai rudeny mes su kunigaikščiu Zaliepnevu maudėmės kartu Biarriccoje. Jis matė mane visą... Jeigu jis tuomet nejsimylėjo ir neapsivedė su manim, tai aš dabar konkurse — kaip penktas ratas vežime.

— Kaip nori! — atkirto kunigaikštytė Džembuladze. — Nutarsime ir trise... Mažiau konkurenčių — daugiau šansų...

Kitti paliko drauges tartis ir išėjo į salę prie piano. Greitai pasigirdo akordai iš Šopeno nokturno.

Pasitarimas buvo rimtas. Draugės at sidurė baisioje padėty. Kiekviena norėjo buti kunigaikštiene ir nei viena nežinojo ką daryti tokioje apystovoje.

Po valandos kurjozišku ir toli gražu nedraugiškų pasitarimų, prisiėjo padaryti loteriją: parašė tris korteles ir ant vienos Boriso pavardę. Susuko ir įmetė į vazą, pridengdamos skarele.

Kai loterija buvo paruošta, draugės rankas sukišo į vazą ir kiekviena, drebančia širdžia, paėmė vieną kortelę.

Kitti salėje nustojo grojusi Šopeną ir pradėjo istorinius valsus.

Žavingai muzikai grojant, milionierius Borisas Zaliepnevas-Stavrovskis, jau nas gražuolis, teko baronaitei Lydijai Treling.

Dvi kitos draugės atsisėdo ant sofos, išbąlusios ir atžulusios. Už tat Lydija nudžiugo, kaip beprotė, pradėjo suktis ir sukdamosi valcą, nusklezdeno į salę, pranešti Kitti apie savo laimę.

Kitti nustojo grojusi ir širdingai pabučiavo busimą kunigaikštienę Zaliepnevą.

Taip ir baigėsi „grožio konkursas" pirmoje jo stadijoje.

. . . . .

Antradieny paskirtą valandą, nepavėluodamas nei vienos minutės, atvyko kunigaikštis Borisas. Rengdamasis prašy ti rankos, jis buvo apsivilkęs fraku ir su puokšte baltų rožių savo sužieduotinei.

Trys draugės, dalyvavusios konkurse, buvo svečių kambary; grafaitė Kitti neatvyko.

Pasekmių pranešėja buvo išrinkta ku nigaikštytė Tamara. Klastinga brunetė, ta proga, ypatingai puošniai apsitaisė ir viliojančiai varstė juodomis akimis, su visa jų aistra.

— Kunigaikšti Borisai, — pradėjo Tamara, — išrinkimą jums žmonos atlikome. Žmoną jums nurodė pati laimė. Ji su džiaugsmu sutiko buti jusų žmona ir drauge jusų „poilsio" po kavalieriško bastymosi... Konkurse dalyvavo tik trys: Kitti demonstratyviškai atsisakė. Ji mum pasisakė, kad ji neturi jokių šansų buti jusų žmona. Pernai Biariccoje jųs maudėtės su ja ir net tuomet nesusižavėjote... Jusų žmona turi buti...

— Palaukite! — perkirto kunigaikštis Borisas. — Nesakykite man jusų išrinktosios!

— Kodel? — nustebo visos trys draugės.

— Aš negalu pripažinti konkursą įvykusiu, jeigu viena iš jųs atsisakė jame dalyvauti. Gal but ir kitos prieš tokį žmonos išrinkimą priešingos? Pagaliau mane sujaudino grafaitės Kitti užsispyrimas! Kaip? Ji nori pasityčioti iš manęs? Už ką? Už Biarriccą? Iki pasikalbėjimo su ja ir naujo konkurso, klausimą apie savo vedybas aš palieku atviru.

Draugės nustebo ir susigėdo. Iš kunigaikščio Boriso susijaudinimo jos nieko gero nelaukė.

Gėlių puokštė buvo išskirstyta į tris dalis ir rožės, baltos vestuvių rožės, buvo padalintos lygiomis tarp buvusių konkurenčių.

Lydija Treling nusiminė, susikonfiuzino, o jos draugės pasidarė linksmesnėmis. Joms blyksterėjo viltis.

. . . . .

Tą patį vakarą grafaitė Kitti gavo nuo kunigaikščio Zaliepnevo laišką:

„Jųs atsisakėt buti mano žmona? Nenorite? Prašau neatsisakinėti... Konkurse jųs turėjote buti pripažinta pačia gražiausia... Juk jųs — mažoji Venera, pavydale grafaitės Kitti... Atsiminkite, kaip visi jumis gėrėjosi Biarriccos pliaže, kuomet aš, kaip lėlę, nešiojau ant rankų ir mėčiau į jurų bangas? Visas aristokratijos kurortas man tuomet pavydėjo, bet aš neprašiau jusų rankos, nenorėdamas sudrumsti jusų širdies jausmų, nes dar nebuvau sutvarkęs savo reikalus. Tai jųs keršijat man už tai? Gerai! Nėra ką sakyti! O aš laukiau visai kita ko... Aš turėjau viltį, kad jųs pakelsite didžiausią riksmą ir reikalausite draugių, kad jus išrinktų mano žmona. Aš maniau, kad jųs susiprasite tai padaryti... Kodel jųs nesusipratote? Aš konkursą pripažinau neįvykusiu. Ir nenoriu daugiau jokio „konkurso"... Bet aš noriu jųs, jųs vienos, kurią myliu ir žinau. Jeigu jųs nepanorėsite ir dabar, aš apsivesiu su baronaite Treling. Mano atkeršijimas bus nemažesnis, kaip jusų... Laukiu skubaus atsakymo! Kn. B."

Kitti sumišo. Siurprizas buvo didelis ir nelauktas. Išdidi pana nudžiugo, bet kartu ir susijaudino. Ją gali paskaityti intrigante, sugebėjusia sučiupti sau turtingą vyrą.

Ką daryti? Kaip pasielgti?

Kitti rimtai susimąstė ir, netraukus pusvalandžio, parašė Zaliepnevui atsakymą:

„Kunigaikšti! Skirkite naują konkursą... Ir jeigu draugės pripažins mane pačia įdomiausia, aš jusų. Kitti".

. . . . .

Ne visuomet taip baigiasi, kaip skaitytojas mano...

Kunigaikštis Borisas buvo tiesiog „pailsęs aristokratijos vaikas". Iš esmės, jam buvo visviena su kuria apsivesti... Jei gu vedybos butų nevykusios — jis vėl grįžštų pas drauges iš teatro ar kafešantano.

Kitti užsispyrimas kunigaikštį Borisą iš karto atšaldė.

Borisas grįžo ir pranešė Tamarai Džembuladze, kad jis apsisvarstė ir kad sutinka su konkurso nutarimu.

— Kuri mano busianti žmona?

Iškilmi baronaitė Lydija Treling atsistojo ir priėjo. Kunigaikštis Borisas pri klaupė ant vieno kelio ir paprašė jos rankos.

Išvertė **Ant. Skrinskis.**

Iš Dionizo Poškos Gyvenimo

Dionizas Poška, vienas turtingiausių žemaičių bajorų, gimė 1760 m., Raseinių apskrity. Vidurinius mokslus ėjo Kražių gimnazijoje. Kai kurį laiką buvo raštininku prie Raseinių bajorų teismo, o vėliau miesto teisėju. Tarnybos Poška nelabai mėgo, nes jam nuolat tekdavo matyti žemaičių skriaudas ir ašaras. Tarnybą metęs, apsigyveno savo dvare Bijotuose-Barzdžiuose.

Šalia žemės ukio Poška buvo susirupinęs savo tėvynės istorija ir lietuvių kalba. Rankiojo dokumentus iš Lietuvos pra eities, įvairias iškasenas, rašė lietuvišką-lenkišką žodyną. Kas tik anais laikais domėjosi lietuvių istorija ar kalba, D. Poška ateidavo pagelbon savo žiniomis. Turėjo plačių pažinčių lenkų mokslininkų tarpe, kuriems rašinėjo eiliuotus laiškus, ragino pamilti lietuvius, jų garsią praeitį. Numirė Poška 1831 m.

Poška Ginčijasi su Francuzu

Poškos raštai nėra gausus, bet pakanka ir to, kad suprasti jį buvus nemenką poetą ir labai jautrų žmogų bei lietuvį. Labiausiai Poška pagarsėjo savo satyra „Mužikas žiamajczių ir Lietuwos". Tojoj satyroj bajoras Poška atvirai stoja už lietuvių baudžiauninkus, skundžiasi del jų sunkios dalies:

„Jei mano raštu tavo vargą
nemažinsiu,
Norint sopulius širdies pasauliui
priminsiu.."—

sako susijaudinęs Poška.

Kartą iš Francijos atvyko kažkoks rašytojas tirti Napoleono žygio Lietuvoje. Po dvarus besilankydamas, francuzas sužinojo apie Pošką ir atvyko pas jį. Poška rodinėjo jam garsiąsias Lietuvos vietas, aiškino, kur buvo apsistojus ir ką veikė francuzų kariuomenė.

— Girdėjau, kad tamsta esi poetas, — prasitarė francuzas. — Tik man keista, kad tamsta rašai visai užmiršta baudžiauninkų kalba.

Dionizas Poška ramiai atsakė:

— Vytauto Didžiojo vaikai ilgai nebegali vergauti. Ateis laikas, kad ta kalba, kuria aš šiandien rašau, bus laisva ir garsės labiau, negu Homero kalba.

Dvarininkai ėmė iš jo juoktis. Franruzas taip pat šypsojosi. Tuometį Poška išsitraukė iš stalčiaus popierio pluoštą ir ėmė skaityti:

„O kas gi tas išskynė pievas, dirvas,
laukus?
Kas sausomis padarė tas pelkes,
bedugnes?
Kas akmenis suskaldė su gelžia per
ugnis?
Kas iš upių išvalė botyrines uolas...
Vis tai kruvinas prakaitas iš mu-
žiko delno..."

Kai Poška baigė skaityti savo kurinį, francuzas nustebo.

— Nejaugi tai toji baudžiauninkų kalba? Labai gražiai skamba...

Ir nuo tos dienos francuzai pradėjo domėtis Lietuva ir apie ją rašyti francuzų spaudoje.

Aršus Lenkas Domisi Mindaugu

D. Poškos vienas kaimynas, kažkoks grafas Zaporskis, buvo aršus lenkas. Jis nieku budu negalėjo suprasti, kaip Poška bajoras ir išsimokslinęs žmogus — gali save laikyti lietuviu. Kartą jį aplankęs tarė:

— Su savo lietuviais baudžiauninkais, pone, netekai proto.

— Del ko?

— Na, juk tos lietuvių valstybės visai nėra...

— Na, o lenkų ar yra?

Grafas, nedvejodamas, atsakė:

— Dabar Lenkiją nukovojo maskoliai. Bet ji dar kelsis. Lenkija turėjo savo karalius, o lietuviai — tik vergai.

— Lietuvius pavergė lenkai. Lietuviai turėjo savo karalių Mindaugą ir garsųjį kunig. Vytautą. Lietuviai taip pat kelsis, kaip ir kitos tautos...

Grafas ilgai ginčijosi, bet Mindaugu vistik susidomėjo. Jis pradėjo skaityti Lietuvos istoriją ir, kai po keliolikos metų vėl pas Pošką atsilankė, tarė:

— O vis delto graži buvo Lietuva. Savo dvaro užveizdai įsakiau su lietuviais gražiai elgtis, o kai tik bent kiek pasitaikys proga — pats pirmutinis atleisiu baudžiauninkus.

Poškai numirus, jį lydėjo į kapus didžiulės žemaičių minios. Grafas gi ant karsto padėjo vainiką.

— Buvo tai proto ir širdies žmogus, — kalbėjo grafas.

Rimvydas.

Tukstantį Metų...

Žiedai lelijų baltai išsprogo
tave mylėčiau tukstantį metų.
O mylimoji, senai jaunystė,
senai jaunystė, mylėti metas...

Gražiai mėlsvuoja dangus su žvaigždėm
mėnuo sustingęs už girių teka;
juodosios akys mylėti kviečia, —
tave mylėsiu tukstantį metų...

Tukstantį metų žydė alyvos,
skrajos jaunystė keliu apšviestu.
Juodosios akys žydės rubinais,
žalsvais miražais po širdies miestą.

Mėlsvai žydėjo dangus su žvaigždėm,
sprogo narcizai, sprogo jaunystė.
Tukstantį metų, tukstantį metų
tave mylėti dangun išskrisiu...

Antanas Virbickas.

Saulėlydį Raina

Saulėlydį rainą pasveikinti ryžaus
tarp sodo kaštanų bekarintį.
Nors dienos išgairintos merdėjo
kryžiuose
ir verkia ir rauda nuvalkiotom arijom.

Pasigert, pasigerti, lyg poetui Parnase,
lyg taifunui pakilti su demonu savo.
Širdis gi manoji — užmigus plaštakė —
neplaks išsiilgus mylavimų tavo...

Neplaks išsiilgus bučiavimo vėjų,
užmigus beprasmiu likimu buities.
Nebegrįžš jau dvasia, kur su vėtrom
nuėjo,
nors norėtum gyventi vien tik balsu
širdies.

Antanas Virbickas.

Draugišku Tonu

Ech, šiandien gyvenimas!
Šampano čia greičiau!
Ir tu, brol, lyg kirminas,
Raitykis tad arčiau.
Sudaužškim po bakalą!
Draugai juk mudu du,
Išlenkim iki galo
Gyvenimo nuodų.
Paspauskim vienas kito
Puslėtą darbo ranką,
Tarsim žodį-kitą,
Kas daryti tenka.
Gal jau padėti kujį?
Verst žemyn priekalą?
Ir tarus „Aleliuja"...
Eit ieškoti galo?...
Ar šiaip kokių stebuklų
Laukt, rankas sudėjus,
Ir lenkt „šampano" stiklą,
Ranka viską mojus..
Toks šiandien gyvenimas...
Sakysi: „Eik, jau eik"...
Dirbk ir kniskis kaip kirminas,
O duonos... nėra, bet reik.
Taip slenka pilkos dienos,
O vis tie pat vargai.
Ir kas už nakties sienos,
Brol, nieko nematai.
Gal saulė deimantinė,
Vargus džiaugsmu nušvies;
Gal giltinė kaulinę
Rankelę tau ištiesi...
Ir ves į ramią vietą,
Kur nėr klastos, vargų;
Nors ten šalta ir kieta,
Bet ten jau bus ramu.
Tenai tavęs, drauguži,
Jau nieks nei peiks, nei girs.
Ir tie, kurie įtužę,
Jau koja nepaspirs.
Tat spiaukime į viską
Ir grįžškim prie galo.
Kol dar širdis plaka —
Stverkim už bakalo...
Išlenkim stiklą-kitą
Gyvenimo nuodų,
Juk šiandien dar ir rytoj
Draugai mudu du.

L. Grigaitis.

Svajonėlė

Taip!
Juk ne man pasiekti
Tas augštybes,
Kur žvaigždžių sietynai.
Neišmatuoti tas erdves,
Kur amžių amžius plaukia debesiai.
Neapeiti man šios žemės:
Kalnų,
Kalnų,
Vandenų
Ir lygumų.
Tačiau...
Aš lakiais svajų sparnais
Skraidau tenai:
Kur šviečia žvaigždynai,
Kur jurų bangos skalauja uolotus
Krantus.
Ir tenai,
Kur amžini ledynai,
Sniego kalnai
Ir nykuma.
Aš nutolstu mintimi nuo žemės,
Kad užmirščiau viską,
Viską ir viską,
Kas spaudžia krutinę.
Ir tose tolybėse,
Jurų bangose
Ir žvaigždžių sietynuose
Aš viską randu:
Džiaugsmą,
Paguodą,
Ramumą.
Ir tada man norisi pakilti
Ir apleisti šį žemės veidą,
Kurs permirkytas
Žmonių krauju ir ašaromis.
Kurs perpildytas:
Vargais,
Nelaimėmis,
Neteisybėmis,
Klastomis,
Veidmainystėmis
Ir žiaurumu.
Ak...
Jei taip pakilti tenai,
Į saulę
Ir negrįžšt amžinai,
Aš tarčiau:
Sudiev, veidmainingas pasauli!

L. Grigaitis.

Įvykinkime Senus Planus

Amerikos lietuviai, kaipo skirtinga tautinė grupė J. A. V. piliečių, jau yra pilnai įrodę ne vien šios šalies liaudžiai, bet ir viso pasaulio žmonijai, kad nėra silpnesniais ar daugiau atsilikusiais kulturingume nuo tų tautų, kurios turėjo progą per kelet tą praeities šimtmečių buti avangardoje dabartinės civilizacijos. Ypatingai paskiausiais laikais lietuviai žymiai pakopė augštyn, o kai kurie jau yra pasiekę net augščiausią laipsnį savo srity, kaip ve: sporte, aviacijoje, mene, tautiniais šokiais, o taipgi suvis arti pirmenybės moksle, profesijose, vaizboje, amatuose ir administratyviškose pareigose.

Tas turi buti aišku, kad lietuviai ir lietuvės yra gamtos apdovanotais neprasčiau už kitų tautų žmones tuom turtu, kuris žmoniją daro kilnia ir laiminga: rimtas protavimas, gudrus veiklumas ir tvirta fiziška spėka. Tatgi jausdamies saviminkais tų gamtos brangių turtų, drąsiai žengkime iš burio vedamųjų į eilę vedėjų, o be mažiausio apsirikimo neturėsim gėdos akyse pasaulinės žmonijos.

Štai jau dabar atėjo laikas, neatidėliojant, bet vieningai, su tvirtu pasirįžimu, drąsiai imtis už tų darbų, kuriuos sau pasibriežiame jau desėtkai metų atgal, bet patys savęs gerai nesuprasdami ir patys savim nepasikėdami, vis atidėliojom ant toliau ir toliau.

Augščiau privestus faktus neišleidžiant iš omenės, o taipgi matant tuos trukumus iš priežasties musų pasyviškumo, labai nemalonus paveikslas vaizduojasi ir priverčia, stipriai sukandus dantis, tarti: del ko taip? Delko mes neįvykdome savo toli užsilikusius planus?

Paskiausiais laikais musų spauda labai dažnai pradėjo nurodinėti jaunuolių auklėjimo tautinėj dvasioj reikalingumą ir seneliams prieglaudos įstaigos įkurimą. Apie vertybę šitų dviejų mus tiesioginių pareigų šiuo straipsneliu nieko nekalbėsiu, nes visa tauta vienbalsiai yra užgyrusi keletas desėtkų metų seniau, bet iki šiol nebuvo praktiškai veikiama, be monotoniškų diskusijų.

Manau, kad tiktai pradžia darbą gaišina. Be aktualės praktikos, rods, mes neišdrįstame pradėti tokį darbą, kuriame patyrimo neturime. Ir dar čia susiduriame su daug svarbesne problema: kur surasti materialę versmę toms taip labai pageidaujamoms įstagoms? Neapsiriksiu pasakęs, kad šitas materialis klausimas ir apmalšino mus visus, kuomet mes pakįlame savo dvasia ir jau rengiamės kalnus nuversti.

Kad sekmingiau išrišti šitą problemą, mėginkime nuo savo kaimyninių tautų pasiskolinti praktiškus pavyzdžius, kurių nestokuoja šioje šaly; ir tai yra labai lengva padaryti ir nusisavinti jų metodus.

Iš tų skolintų metodų bei budų globojimui senelių ir auklėjimui jaunuomenės tautinėje sąmonėje, man rodosi, kad mes galime susidaryti savąjį, lietuvišką, planą, kuris, beabejonės, bus praktiškesnis ir našesnis. Štai tas planas:

Šioje šaly turime keletą desėtkų lietuvių politinių kliubų, kurių kokybė yra visiems labai gerai žinoma bei jaučiama, todel apie tai nėra reikalo daugiau ką kalbėti ar aiškinti. Dabargi tiktai liekasi sujungti tas visas pakrikusias politines grupes į vieną aplamą organizaciją, kuri automatiškai atidarytų mums materialę versmę ir sykiu, suprantama, taptų fundamentu įkurimui seneliams prieglaudos ukio ir duotų paramą auklėjimui jaunųjų kartų tautinėje dvasioje.

Į tokius kliubus galėtų prigulėti ne vien suaugusieji piliečiai, bet ir jaunuoliai, kurie turėtų progą naudotis kliubų susirinkimų butu, kaipo neapmokama vieta, nes tuos namus užlaikytų senesnieji nariai. Suprantama, suaugusieji rupintųsi organizacijos reikalais — materialiai ir moraliai. Jaunuoliams tiktai liktų mokytis lietuviškos kalbos ir rašto, lavintis įvairaus sporto, muzikos, dainos, šokti ir lošti teatrus.

Dargi, suaugusieji, vyrai ir moterys, nors ir nebudami šios šalies piliečiais ar pilietėmis rastų reikalą prigulėti į tuos kliubus vien del paramos jaunuolių auklėjimo ir vargšų globojimo. Jaunuoliai kiek prasilavinę jų mėgiamose srityse, maloniai užinteresuotų senesniuosius su šokiais, muzika ir lošimais taip, kad čia visi rastų sau vietą, užsiėmimą ir naudą.

Pilnai pasitikiu, kad augščiau nurodytu planu galima butų lengvai įgyvendinti šitie užsilikusieji, bet labai svarbus ir naudingi musų užsimojimai. Tiktai reikia tautinio vieningumo, drąsaus pasirįžimo ir tampraus darbo, o pasisekimas eis kartu su mumis, garantuodamas pilną užmokestį už musų darbą.

J. Smailis.

Apie Gelžkeliečių Įstatymą

Jau esame rašę, kad praeitoj kongreso sesijoj buvo priimtas gelžkelių darbininkams pensijų įstatymas, kuris yra žinomas kaipo Railways Retirement Act ir kad gelžkelių kompanijos ruošiasi atakuoti įstatymą per augščiausią teismą.

Rugpiučio 14 d. United Press iš Washington, D. C. praneša, kad 137 gelžkelių kompanijos, esančios šioje šaly, įnešė bendrą skundą į augščiausią teismą prieš pensijų įstatymą ir reikalauja, kad augščiausias teismas panaikintų įstatymą kaipo nekonstitucijinį.

Gelžkelių kompanijos savo skunde pirmiausiai reikalauja, kad teismas sulaikytų Railways Retirement Board (Tarybą) nuo baudimo tų gelžkelių, kurie nepildys Railways Retirement Act patvarkymų. Antrame punkte savo skundo reikalauja, kad teismas paskelbtų, kad įstatymas yra neveikiantis (void). Trečiam punkte, kad įstatymas trugdąs gelžkeliams tobulinti „efficiency" ir saugumą. Ketvirtame punkte, kad įstatymas esąs netiesotas, trugdąs tarpvalstijinę prekybą ir diskriminuojąs gelžkelių kompanijas.

Tačiau kongresmanas Robert Crosser, kuris pats yra buvęs gelžkelietis ir jis labai daug darbo yra padėjęs del pensijų įstatymo pravedimo kongrese, mano, kad augščiausias teismas įstatymą patvirtins. Jis išanksto permatęs, kad kongreso priimtas pensijų įstatymas turės pasiekti augščiausią teismą.

Gelžkelių pensijų įstatymas palies tiesioginiai ir netiesioginiai apie vieną milioną gelžkelių darbininkų ir jų šeimynų gavime pensijų, bet gelžkelių kompanijos ginčina, kad apie 200,000 darbininkų, kuriuos palies pensijų įstatymas, nėra tiesioginiai susirišę su gelžkeliais.

Turbut bus didžiausia priežastis, del kurios gelžkelių kompanijos eina į augščiausią teismą prieš pensijų įstatymą tame, kad gelžkelių kompanijoms kas metai reikės sumokėti po $60,000,000 į pensijų fondą, kuris bus valdžios priežiuroj ir globoj. Nors gelžkelių darbininkai irgi sumokės kas metas po $30,000,000 į minėtą fondą, bet jie ne tik nekelia jokio trukšmo, bet jaučias pasitenkinę tokiu mokėjimu.

S. Bakanas.

Šeimininkėms Patarimai

Daugelis lietuvių šeimininkių konservuoja daržoves, o dar didesnis skaitlius konservuotų, bet neturi receptų. Katra įdomaujate šiuo dalyku, galite gauti receptų knygelę iš New York State College of Home ąconomics, Ithaca, N. Y. Tik pasiųskite atvirutę į viršminėtą įstaigą, prašydamos „Bulletin of Preservation of Foods". Nesiųskite laiško — tik atvirutę su prašymu ir savo adresu.

Čia paduosiu kai kuriuos receptus išverstus į liet. kalbą.

„Thousand Island Pickle"

1 kvorta agurkų, griežiniais supiaustytas;
1 didelis cibulis, griežiniais supiaustytas;
1 žalias pipiras, griežiniais supiaustytas;
1 raudonas pipiras, griežiniais supiaustytas;
¼ puodukas druskos;
1 puodukas salerijų supiaustytų;
Pusė kvortos cukraus;
1 puodukas cukraus;
1 šaukštas garsyčių sėklių (mustard seed);
Pusė šaukštuko turmeric.

Apipilk supiaustytus agurkus ir cibulius kvorta ir puse vandens, kuriame ištirpei ketvirtadalį puoduko druskos. Lai pastovi dvi valandi. Tada nusunk. Užkaitink lig užverdant viršminėtą actą su garsyčių sėklom ir cukru. Kai verda, įdėk visas daržoves (agurkus, pipirus, cibulius ir salerijas), apibarstyk su turmeric ir pavirink apie 5 minutes, maišydama. Tuojaus sudėk į švarias bonkas ir užtaisyk su tam tikslui perkamais guminiais žiedais. Apversk bonkas kol atvės, kad prikibtų gumas tarp viršelio ir bonkos.

Konservuota Arbuzo Luoba

Nuo arbuzo luobos griežinių, nulupk žaliąją dalį ir atpiaustyk visas rožavąsias mėsas. Supiaustyk šią baltąją dalį į 2 colių ketvirtainius. Išmirkyk per naktį suriame vandeny (ketvirtadaly puoduko druskos ir kvortos vandens). Ryte nusunk ir pavirink šviežiame vandeny kol minkšta. Tuomet pavirink nusunktą luobą žemiau nurodytam mišiny, kol bus permatoma ir uždaryk karštose švariose bonkose.

2 svarai cukraus;
Pusė kvortos acto;
Pusė kvortos vandens;
1 citrina, plonais griežiniais;
1 šaukštas cinamono;
1 šaukštelis gvazdikėlių;
1 šaukštelis „allspice".

Čili Sosas

12 tomačių nuluptų ir smulkiai sukapotų;
2 svogunu, smulkiai sukapotu;
3 žali, sukapoti pipirai;
2 šaukštu druskos;
2 puoduku acto;
1 šaukštą garsyčių maltų (Coleman's);
1 šaukštelį cinamono;
1 šaukštelį „nutmeg";
1 puoduką cukraus.

Sudėk viską į puodą ir virink kol tiršta (apie vieną valandą) ir sudėk į bonkas, uždarydama su guminiu žiedeliu. Pamaišyk verdant, kad neprisviltų.

Agurkas (Bread and Butter Pickles)

25 vdutinio dydžio agurkai. Mirkyk per naktį šaltame vandeny, kad trapųs butų. Ryte, ne nulupus, plonais griežiniais supiaustyk. Puode užkaitink 1 kvortą acto, pusę puoduko druskos, 2 puodukus cukraus, 1 šaukštą cielų garsyčių sėklų (white mustard seed) ir 1 šaukštą salerijų (celery seed). Pavirink agurkus apie penkias minutes šitame acte ir sudėk į švariai išplikintas bonkas.

Kapoti Pipirai
Pepper Relish.

12 raudonųjų saldžiųjų pipirų;
12 žalių pipirų;
12 svogunų;
Pusė kvortos acto;
2 puoduku cukraus;
3 šaukštai druskos.

Sukapok smulkiai arba sumalk daržoves ir užpilk verdančiu vandeniu. Lai pastovi 5 minutes, tuomet nusunk, dadėk actą, cukrų ir druską ir pavirink 5 minutes. Sudėk į išplikintas bonkas ir uždaryk.

K. Stanislovaitienė.

Darius ir Girėnas Svetimtaučių Spaudoj

Dar visai nesenai lietuviai, kaip tėvynėje taip ir išeivijoje, liudnai minėjo metines sukaktuves tragiškojo žuvimo Pameronijoj dviejų lietuvių narsuolių, lakunų, Dariaus ir Girėno, su jų orlaiviu Lituanica. Lietuviams dar nespėjus tas paminėjimo apeigas apmiršti, štai žurnalas „Popular Aviation" pasirodė su stambių raidžių užrašu ant viršelio „Did Nazis shoot Transatlantic Flyers?", o pačiame skaitymo tekste randasi cieli keturi puslapiai. Čia randame paveikslus žuvusiųjų lakunų, Lituanicos ir jos griuvėsių Soldino giraitėje ir lakunų užrašų knygelės skutų.

Tekste aprašoma Dariaus-Girėno rengimasis kelionėn, išskridimas ir pasiekiamą žinią, pranešusią tragišką jų žuvimą netoli Lietuvos rubežiaus. Prisimenama Europos laikraščių įtarimas vokiečių lakunų nušovime ir cituojama net prasitarimas Vokietijos laikraščio „Neuer Vorwarts", kuris rašė, kad Vokietijos kareiviai nušovė kažin kokį orlaivį ir kad Soldino valdininkai ir daktarai skubinosi išnaikint visus ženklus, kurie galėtų parodyt tikrą priežastį Lituanicos žuvimo. Čia pat dedama rusiško laikraščio „Segodnia" originalas „Ne atmosfernija uslovija ir ne otsutstvije benzina — svalka meždu matrosami angliskago kreisera". Dedama toks pat originalas kažin kokio Lietuvos laikraščio, kur pasakyta „Lituanica nebuvo pašauta — pareiškė inž. K. Bulota". Paimta citatos iš „Naujienų", kur užtylimas autorius iš Lietuvos rašė, jog jo nuomone, įtarimas vokiečių nebepamato. Į Lietuvos valdžios oficiališką įtarimo užginčijimą domės nekreipiama, nes tai padaryta tik prievarta baimės iš stiprios Vokietijos pusės, kuriai maža Lietuvos valstybė atsispirti negali.

Ilgai ir nuodugniai viskas nagrinėjama ir prieinama išvados, kad vokiečių įtarimas dar ikišiol mėra išteisintas. O kad Darius ir Girėnas buvo Jungtinių Valstijų piliečiais, todel žurnalas stebisi, kodel šios šalies valdžia ikišiol į tai nekreipė savo domę ir ant galo Jungt. Valstijų valdžiai siulo dabar imtis žygių ištyrimo visos tos tragedijos priežasčių, del kurių žuvo Lituanica ir jos lakunai Darius ir Girėnas. Savo rašinį žurnalas baigia pabrauktais žodžiais: **It is up the United States!**

V. S. J.

Kelionės Įspudžiai

Rašo J. Tumavičienė

(Tąsa)

Šioje Lietuvos meno šventykloje, Valstybės Teatre, sustiprinsite dvasią ir užmiršite visus nemalonumus, jei kokie jums pasitaiko patirti kelionėje. Tik visa bėda, kad mes, amerikiečiai, daugiausia važiuojame į Lietuvą vasarą, o vasarą Valstybės Teatras uždarytas, atsidaro tik nuo 15 d. rugsėjo. Kurie nespėjat pamatyt pavasarį, tai bandykite užtrukti iki rudens, kad galėtumet pamatyti nors vieną spektaklį-operą prieš grįžtant į Ameriką.

Šiaip pats Valstybės Teatro namas iš lauko daro nelabai kokį įspudį. Medinis namas ir nenaujas, nors ir gražioj vietoj — sode. Viduje nemaža salė, kur eina vaidinimai, o šalimais — didelė, erdvi salė, kurioje publika laike kiekvienos pertraukos eina pasivaikščioti. Šian dien yra Tautos Šventė, todel čia ir paprastos publikos labai mažai matosi, didžiumoje visi uniformuoti. Kiekvienas pagal savo rangos atatinkamu kostiumu pasipuošęs. Pagaliau ir Kauno ponios irgi neatsilieka nuo Paryžiaus madų. Čia jos sudaro įvairiausį vaizdą, kiekviena kuopuikiausiai pasipuošus va karinėmis sukniomis. Todel gal netiek reikalingas pasivaikščiojimas po svetainę po kiekvienos pertraukos, kiek norima pasirodyti papuošalus...

Vakarui pasibaigus, publika skirstosi, kas automobiliais, kas pėsti; vieni traukia į atilsį, o kiti į „Metropolį", arba į šakmatus, taip sakant, paužti... Ypatingai artistai didžiumoje traukia tiesiog į restoranus, kad pasisotinus. Mat, jiems reikėjo vakare, po vaidinimui, už visą dieną pavalgyti ir išsigerti, nes prieš lošimą nekurie artistai per dieną nevalgo, kad geriau galėtų dainuoti. Bet kad ir nevalgę dainuoja, tačiau poniškoji publika yra daug šikštesnė katutėmis, negu darbininkiškoji. Pastaroji yra daug širdingesnė ir gausesnėmis ovacijomis artistus pamyli. Pas ją netiek susivaržymo, kiek pas poniškąją publiką.

Rugsėjo 9 d. buvau užkviesta pas ponus Kutkauskus. Pas juos atsilankiau apie vidurdienį ir jie mane pavaišino puikiais pietumis. Ponas A. Kutkauskas taipgi yra operos dainininkas. Tai antras K. Petrauskas. Jis sakėsi turįs brolį Chicagoje, tai labai butų malonu, kad jis atvažiuotų į svečius pas brolį, tad Amerikos lietuviai turėtų progą jo balsą išgirsti, gal jam galėtų surengti koncertus. Išgirdę p. Kutkauską dainuojant, galėtume spręsti kokias meno jėgas Lietuva turi. Kokį meno žvilgsniu teatrą turi Lietuva, tai mes, amerikiečiai tokio neturime.

Kauno Vaizdai.

Rugsėjo 10 d. išryto išėjau po Laisvės Alėją pasivaikščioti ir pamačiau, kaip gusarai (raudonkelniai) maršuoja į soboro bažnyčią. Ši bažnyčia yra gale Laisvės Alėjos, tai visuomet ją matai. Iš lauko daug sykių mačiau, bet šiandien sekmadienis, tai progai pasitaikius, ir aš sykiu su gusarų pulkais į vidų įėjau. Kareiviai visi gražioje rikiuotėje bažnyčioje laike pamaldų, kas daro gražų įspudį. Jaunas, gražus kunigėlis pasako pritaikytą pamokslą, kaip ginti tėvynę ir primena, kad ir Vilniaus neužmirštų.

Pati bažnyčia yra padaryta iš rusų cerkvės, todel visi ant lubų ir sienų užrašai ir paveikslai yra rusiški. Labai butų vietoje, kad kogreičiausiai tuos paveikslus atmalevotų lietuviškais, nes kuomet į vidų įeini, tai jautiesi lyg ne savųjų tarpe. Vis tiek vidus apleistas, sienos nusilupusios, nušutę. Reikalingas remontas.

Išėjus iš bažnyčios traukiu į savo viešbutį. Pastebėjau poromis, vis panelė su vaikinu, eina nešini blešinėmis ir kiekvienam pakiša — reiškia, turi ką nors įmesti ir po įmetimo aukos, prisega ženklelį su antspauda: „Gelbėkime motiną ir vaikus". Supratau, kokia rinkliava. Net girdėjau nusiskundimų, kad jau tų rinkliavų esą perdaug, kad neduoda ramybės praeiviams.

Beeidama, sutikau kariunus A. Tumavičių ir E. Astrauską. Jie manęs jau beieškį. Visų pirma užėjome į „Metropolio" restoraną, sušveitėm po „carbinadą", na, ir papietavę visi nutraukėm į Karo Muzėjų, nes man dar labai rupėjo pamatyti Lituanicą ir su ja atsisveikinti ant visados... nes jau turėsiu išvykti iš Kauno už poros dienų. Kaipo sekmadieny, žmonių daug — pilnas Karo Muzėjus, bet visų akys nukreiptos ir buriai žmonių apstoję apie Lituanicą. Pagaliau ir mes gavome progą prieiti arti Lituanicos. Čia mano širdis neišpasakytu skaušmu pravirko, kad negalėjau su gyvais atsisveikinti, su a. a. Darium ir Girėnu. Čia tik guli milžiniška Lituanica ir drąsiųjų karžygių rubai.... O piktas likimas, kodel atėmei iš musų nedidelės tautos tokius brangius didvyrius! Juk mes tokių pasišventusių idealistų labai-labai mažai turime.

Daržely tarp rožių ir puikių gėlynų dar nusitraukėme keletą nuotraukų ant atminties ir atėjo valanda vėliavos nuleidimo. Taigi jau ir vėluma — atsisveikinau su giminaičiais kariunais, A. Tumavičium ir E. Astrausku. Labai apgailestavo A. Tumavičius, kad aš negaliu dar porai dienų užtrukti Kaune ir dalyvauti jų iškilmėse, nes jie jau baigia karo mokyklą ir jau bus nebekariunai, bet karininkai, ir man gaila, kad negaliu pamatyti tų Lietuvos karišių studentų mokslo baigimo iškilmių.

(Daugiau bus)

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

SAPNAI IR ĮSIVAIZDINIMAI

Musų siela-dvasia uždaryta taip vadinamame dvasiniam kalėjime, musų apčiuopiamame, materialiame kune. Ji tenai nerimsta ir tuomet, kuomet kunas ilsisi — miega. Tuomet dvasia kelia puotas; kartais ant tiek įsilinksmina, kad kunas atsibudęs jaučiasi pailsusiu nuo didelio linksmumo, baimės ar verksmo. Bet išsiblaivęs atsimena, kad tai buvo tik sapnas. Tas pats yra ir realiame gyvenime. Kuomet dvasia linksminasi — kunas menkai tepaisomas. Tik išsiblaivius iš dvasinių svajonių — pajunti realybę.

Po keliolikos ar keliasdešimts metų svajonių, sapnų šiame pasauly, kunas sunyksta, pagaliaus miršta ir supusta, pavirsta į dulkes. Dvasia palieka laisva ir tuomet jai tikrasai gyvenimas prasideda, gyvenimas tikrųjų sapnų be galo, be pabaigos, nes mirusius veik visi gerbia. Miręs niekam į kelią nepareina, nieką neapkalba, nemeluoja, nepyksta, nepersekioja, neskolina ir paskolos neprašo atiduoti — jis geras visiems.

Pasaulis pilnas ciniškumo, neapykantos, pavydo. Dažnai pavydima laimės net tiems, kurie savo gyvenimą leidžia sapnuose pasinėrę ir džiaugiasi visu tuo, ką tik gyvenime sutinka ant savo kelio. Pagrindas tokios laimės, tai ištikimybė, nuolankumas, nuoširdumas kitiems žmonėms.

Pažiurėjus seneliams į veidą, matysime galiai bruožus įsibriežusius, susiraukšlėję veidai — jaunuolio akies nepatraukia. Bet kokia laimė viešpatauja jų sielose, kuomet pergyvenę ženybinio gyvenimo pusę šimto metų, svajonėmis ir pripildytomis sielomis jaunų dienų atsiminimais tokie seneliai gyvena. Tačiau jaunuolis to suprasti negali, nes jis dar nepergyveno šio pasaulio gudrybių, neturėjo dar progos vesti kovą su gyvenimu.

Jaunuolis, žiurėdamas į senelius, neretai atsiliepia: „Ištiesų, aš nenorėčiau sulaukti tokio amžiaus, verčiau man mirti jaunam". Tik nesubrendėliai tokiais išsireiškimais pasižymi. Jie nežino, kad ir seno amžiaus žmonės turi savus gyvenime smagumus, pajėgia svajoti ir sielos sapnais sugrįžę į praeitį gėrėtis pergyventais saldžiosios laimės momentais.

Aš dar jaučiuosi esąs ne senas žmogus, dar išėjęs aslon suktis klumpakojį ar suktinį, neatsiliksiu nuo visų, arba reikalui prisiėjus pabėgėti, dar pajėgiu padus nuo žemės atkelti taip, kaip ir jaunuolis. Vienok pakalbėk rimtai su pusės amžiaus jaunuoliu, o pamatysi kokią jis turi nuomonę apie žmogų du kart už save senesnį. Nusistebėsi, jis lygiai taip mano, taip kalba apie senesnius žmones, kaip ir aš manydavau ir kalbėdavau to paties amžiaus budamas. Girdi, seni žmonės visuomet mano, kad šiandien jaunimas blogesnis, išdykesnis, daugiau pasileidęs, negu tuomet, kuomet jųs buvote jaunais. Tuo tarpu jaunimas yra padoresnis, nes mokslas, apšvieta kas metai tobulinasi, su juomi ir žmonės, abelnai paėmus, mažiau klaidų daro. Jaunuoliai šiandien pralenkė savo auklėtojus, nes gyvename šuoliais bėgančio progreso periode.

Taigi jaunuolis šiandien nieko nepaiso, nes jis mano, kad jo rytojus. Iš dalies jis turi tiesą, nes ateitis jam daugiau priklauso, negu pusamžiui žmogui, jau nekalbant apie senelius. Bet vienok jaunuolis niekuomet negali įsivaizduoti sau to jausmo, to pasitenkinimo senelių, kurie sulaukę savo penkiasdešimties metų vedusių gyvenimo sukaktuvių, sėdėdami arti vienas prie kito, mintimis vieną melodiją gieda.

Šekšpiras buvo vienas iš tų viršgamtiškų žmonių, kuris jaunu budamas paseno. Jausdamas, kad jam reikės skirtis iš gyvųjų tarpo, parašė atsisveikinimo poemą, kurioje išreiškė savo apsirikimus ir skausmus, apgailestaudamas, kad jam netenka sulaukti tos auksinės senatvės, kuomet žmogus gali ilsėtis, svajoti, sapnuoti apie jaunųjų dienų praeitį.

Kiekvienas iš mųs trokštame gyventi taip ilgai, kaip galima. Tik pesimistai neturi ištvermės, drąsesni padaro sau galą, o bailiai visą amžių valakojasi, patys savęs neapkęsdami ir savo artimiems sunkenybe ir nesmagumų priežastimi budami. Šiaip jau žmonėms pati gamta instinktu liepia gyventi koilgiausia, kad sulaukus gilios senatvės. Tad dar jaunam bunant reikia apie tai pradėti rupintis. Visų pirma reikia užsilaikyti sulig gamtos įstatymų: laiku gulti, laiku keltis, maitytis tinkamu maistu, prižiurėti savo sveikatą, prisilaikyti nuo vartojimo svaiginančių gėrimų, užlaikyti save visuomet švariai, begalinio pailsio vengti, netinginiauti, duoti pakankamai kunui išsimankštymo, užlaikyti savy švarias mintis, išsidirbti linksmą budą, nepavydėti niekam šypsenos ir vaktuotis buti įkyriu.

Paprastai žmonės, prisilaikanti šių taisyklių, draugų nestokuoja ir progų gyvenime jiems nestinga. Ir toki žmonės, sulaukę žilos senatvės, sapnuoja saldžius sapnus savo praeities.

VIETINĖS ŽINIOS

SEKMINGAS SLA. 250 KUOPOS PIKNIKAS.

Pereito sekmadienio popiety ir vakare įvyko Maspetho SLA. 250 kuopos piknikas, vietinės lietuvių parapijos darže. Šeštadienis ir sekmadienis buvo lietingi ir daugeliui parengimų pakenkė. Tačiau SLA. 250 kuopos piknikas publikos atsilankymo žvilgsniu buvo gana skaitlingas, nors ir neatsilankė tiek publikos, kiek tikėtasi. Mat visą dieną išrodė, kad bile minutę pradės lietus pilti ir protarpiais net lynojo, kas neabejotinai dau gelį sulaikė nuo šio pikniko. Bet nežiurint į tai prisirinko apypilnis parapijos daržas publikos, kuri smagiai linksminosi, šoko ir vaišinosi. Gaila tik to, kad pačiame publikos įsilinksmi nime, apie 8:30 val. vakare, pradėjo lietus pilti ir privertė pikniką nutraukti. Smarkiam lietui nenustojant, kad ir labai nenorint publika buvo priversta skirstytis.

Pavakary išpildytas gražus programas. Pirmiausiai Maspetho lietuvių parapijos klebonas kun. Balkunas pasveikino visus susirinkusius į pikniką parapijos darže, kartu pasveikindamas ir pikniko rengėjus — SLA. 250 kuopą, kuri pirmu kartu parapijos darže savo parengimą suruošė ir palinkėjo geriausio pasisekimo šiam paren gimui. Po to šios parapijos choras, vadovaujamas gabaus muziko-vargonininko p. Tamošaičio gražiai padainavo penkias dainas. Choras iš čiagimio jaunimo, gražiai ir harmoningai sumokytas dainuoti. Padainavus chorui, atatinkamas kalbas šio parengimo dvasiai ir tikslui pasakė SLA. Sekretorius Dr. M. J. Vinikas ir „Tėvynės" redaktorius S. E. Vitaitis. Pagaliau pro gramas užbaigtas Lietuvos Himnu, dainuojant bendrai chorui ir publikai.

SLA. 250 kuopos veikėjai smarkiai darbavosi aptarnaudami svečius šaltu skaniu alum ir užkandžiais. Pikniko dvasia ir nuotaika buvo labai draugiška ir smagi ir netenka abejoti, kad šio pikniko surengimu kuopa laimėjo medžiaginiai ir moraliai. Reikia pasakyti, kad SLA. 250 kuopos veikėjai surengė tikrai gražų ir sekmingą pikniką. Gaila tik, kad jų pastangoms nemaža pakenkė oras, kuris buvo net tiek negailestingas, kad nelaiku pikniką nutraukė.

Piknike Buvęs.

LANKĖSI NEW YORKE PONIA UVICKIENĖ.

Pereitą savaitę lankėsi New Yorke SLA. žymaus veikėjo ir Detroito teisėjo J. P. Uvicko žmona ponia Uvickienė. Viešnia telefonu atsiprašė „Tėvynės" redaktoriaus, kad delei laiko sto kos negalėjo atsilankyti į SLA. Centro įstaigą, nes, anot ponios Uvickienės, New Yorke yra tiek kulturinių ir kitokių įdomybių, kad trumpam laikui atvykus nėra kada nei pažįstamus aplankyti. Mat norisi kuodaugiausiai tų New Yorko įdomybių pamatyti. Bet jaučiu savo pareiga, sako ponia Uvickienė, bent telefonu pasveikinti SLA. centralinės įstaigos veikėjus, su kuriais taip maloniai teko susipažinti Detroite laiku pereito SLA. Seimo. Esame dėkingi poniai Uvickienei už gražią atmintį.

LIETUS PAKENKĖ „VIENYBĖS" PIKNIKUI.

Pereito šeštadienio popiety ir vakare, Feldmano Parke, Maspethe, įvyko „Vienybės" piknikas, kuris buvo netaip jau sekmingas, kaip tikėtasi. Mat iš pat ryto lietus pylė iki vėlaus popiečio ir pagaliau pačioje „Vienybėje" buvo pranešta, kad atsitikime lietaus piknikas nukeliamas į sekamą šeštadienį. Todel daugelis ir manė, kad piknikas neįvyks, kuomet kuone iki pat vakaro lijo. Tačiau piknikas įvyko.

Kurie atsilankė į pikniką, visi patenkinti ir smagiai laiką praleido. Kas tik norėjo pasišoko prie gero orkestro muzikos, pasivaišino skaniu alumi ir užkandžiais.

Kadangi piknikas lietaus sutrukdytas, tai rengėjai gavo parko savininko sutikimą rengti kitą rudeninį pikniką ir dabar yra ruošiamas kitas „Vienybės" piknikas šeštadieny, rugsėjo 29 d., tame pačiame Feldmano Parke. Kurie turi tikietus pereito šeštadienio piknikui, tie tikietai bus geri sekamam piknikui. Todel „Vienybės" draugai ir rėmėjai malonėkite nepamiršti rugsėjo 29 d. ir ruoškitės į paskutinį šio sezono laikraščio naudai pikniką.

Vienas Rengėjų.

ĮVAIRŲS PARENGIMAI.

Graži Operetė — „Nastutė Poltavietė" statoma scenon sekamą sekmadienį, rugsėjo 23 d., Labor Lyceum salėje, 959 Willoughby Ave., Brooklyne. Vaidinimo pradžia lygiai 5:30 val. po pietų, po vaidinimui smagus šokiai pagarsėjusiam p. LeVandos orkestrui grojant. Įžanga visiems prieinama.

Vaidinime dalyvauja žymios Brooklyno menininkų jėgos — dainininkės ir dainininkai — visi patyrę scenos meno darbuotėje, kurių priekyje stovi pats šio spektaklio rengėjas dai nininkas F. Stankunas. Todel šios operetės geras suvaidinimas išanksto užtikrintas, kurį dar papuoš Lyraičių Baletas ir V. Petrovo vedamas stygų orkestras. Todel visi prašomi neužmiršti sekamo sekmadienio, nes šis pakvietimas yra paskutinis. Atsilankykite visi pasigėrėti gražia operete, kuri papuošta žavėjančiomis dainomis ir muzika.

—o—

Operetiškas Koncertas, rengiamas dainininkės K. Menkeliuniutės sekmadieny, rugsėjo 30 d., Labor Lyceum salėje, 959 Willoughby Ave., Brooklyne, prasidės lygiai 4 val. po pietų. Po koncertui šokiai E. Benulio orkestrui grojant. Įžanga $1.00, 75c. 50c. ir šokiams 40c.

Šiame koncerte be pačios rengėjos dainininkės Menkeliuniutės dalyvauja visa eilė žymių dainininkių ir dainininkų, taipgi garsus smuikininkas. Smulkmenas sužinosite pažvelgę į oficialų šio koncerto paskelbimą, kuris telpa šiame „Tėvynės" numery. Šiuo galima tik priminti, kad atsilankę į koncertą išgirsite daug įvairių dainų, operetiškų puikiausių rinkinių, kaip ir gražių liaudies ir komiškų dainelių. Visi neužmirškite šio pažymėtino koncerto ir ruoškitės atsilankyti.

—o—

Drama „Motina" statoma scenon sekmadieny, spalių 7 d., Labor Lyceum salėje, Brooklyne. Kaip žinote šio spektaklio rengėju yra SLA. nario p. V. Matusevičiaus palaikoma iš WMBQ stoties Lietuvių Radio Valanda. Vaidinime dalyvauja rinktinės menininkų jėgos. Dainuos jaunuolių choras. Po vaidinimui šokiai. Programas prasidės 4 val. po pietų, šokiai nuo 8 val. vakare.

Vargiai rastum tokį žmogų, kuris nemyli savo motinos. Todel kiekvienam bus įdomu ir svarbu pamatyti veikalą „Motina". Patartina bilietus įsigyti išanksto, kad butumet užtikrinti su gera vieta salėje. Sėdynės rezervuotos, tai kas pirmiau bilietą nusipirks, tas geresnę vietą užtikrintą turės.

—o—

Milžiniškas Parengimas įvyks sekmadieny, spalių 7 dieną, Klasčiaus salėj ir parke, Maspethe, yra rengiama nepaprasta programa. Tai bus didžiulis koncertas, basketbolas ir šokiai. Šokiams gros p. J. Avižinio radio orkestras.

Basketbolą loš Brooklyno Jauni Vyrai su Maspetho Liet. Vyčiais. Lošėjai ir vieni ir kiti geri, tai užtai ir bus įdomus žaidimas. Koncerte dalyvauja varg. Dulkė su savo Kar. Ang. parapijos choru. Jisai dar dainuos solo, duetuose ir taip pat jo choro solistai ir duetistai pasirodys. Panelė Tamkiutė, muzikos mokytoja, dalyvaus su savo grupe ir taip pat ji dainuos solo. Dainuos dar Velička, Ramoškaitė, Pankevičiutė, Petrauskaitė, Jenavičiutė, Česnavičiutė, Stankunas, Morkus, Kažemėkas, Mažeika. Instrumentalis trio iš Brazausko, Bekerio ir Vedegio. Tos dienos iškilmių žvaigždės bus Alena Sadauskaitė ir Bankauskaitė-Tamošaitienė.

Kas gražiausia, kad to milžiniško parengimo pelnas skiriamas radio artistams. Musų artistai tikrai yra verti pagerbti, pamylėti, paremti. Tad visi lietuviai tą dieną ir kviečiami į lietuvišką salę, į lietuvišką parengimą.

M. B. Q.

LIETUVIŲ DAILĖS-MENO RATELIO DARBUOTĖ.

Šiuomi pranešama visuomenei, kad Lietuvių Dailės-Meno Ratelio rengtas „Žiburių Pokilis" rugsėjo 8 d., tapo nukeltas ir dabar tikrai įvyks rugsėjo 22 d., Ratelio Studijoj, 266 Flatbush Ave., Brooklyne. Be kitų įdomybių visi susirinkusieji bus pavaišinti skanskoniais ir už tą viską įžanga tik 50c. Visi širdingai kviečiami atsilankyti.

Gyvų figurų piešimo klasės, kurios iki šiol įvykdavo ketvirtadieniais, dabar įvyks penktadieniais. Šios klasės yra nemokamai Ratelio nariams, tačiau pašaliniai mokiniai moka po 35c., nes susidaro išlaidų pasamdymui modelių. Pagaliau bus teikiamos keturios tekstilės paišymo pamokos trečiadieniais — spalių 3, 10 ir 17 dienomis. Šios pamokos taipgi yra veltui Ratelio nariams ir pašaliniai turės mokėti po 25c.

Albinas Kairukštis demonstruos ir išaiškins kaip piešti gyvas figuras. Ši pamoka bus antradieny, spalių 2 d. Visi įdomaujanti piešimu kviečiami atsilankyti į šią įdomią pamoką.

Ratelio Narys.

LEGIONIERIŲ DARBAI.

Vietos Liet. Legionio Dariaus-Girėno postas savo rugsėjo 13 d. susirinkime nutarė šaukti Antrąjį Karių-Jureivių Seimą lapkričio 18 d. savo bute, 262-A Humboldt St., Brooklyn, N. Y. Tą pačią dieną įvyks iškilmingas vėliavų įteikimas ir pirmas legionierių pasirodymas Lietuvos aviacijos uniformose. Chicagos 3-čias D. L. K. Vytauto postas savo atstovus atsiųs lakuno A. Kielos lėktuvu. Lakunas A. Kiela yra Amerikos karo aviacijos veteranas, po karo nuvykęs Lietuvon ir tarnavęs Lietuvos karo aviacijoje.

Seimo proga, susirupinta postų kurimu stambesnėse kolonijose. Susirašinėti prašoma su p. K. Jurgėla, 1453 Prospect Pl., Brooklyn, N. Y.

Spalių 9 d. reikalu, paskirta komisija iš V. Vyšniaus, K. Jurgėlos ir J. Dumčiaus talkon vietiniams V. V. S. skyriams.

Lietuvos prezidento p. A. Smetonos 60 m. sukakties proga, pasiųstas sveikinimo raštas.

Oro skyriuje jau susiregistravo 12 vyrų ir 1 panelė. Instruktorium kviečiamas Chicagos Lietuvių Aero Kliubo pirm. lakunas A. Kiela. Legionieriai J. Šimonis, A. Povilanskas, V. Kuras ir M. Sabenka sudėjo 100 dol., liepos 22 d. gegužinė davė 30 dol. pelno, taigi jau turima 130 dol. mokomajam lėktuvui pirkti.

P-lės E. Bartkaitė ir S. Jurevičiutė pasižadėjo mėnesio eigoje sukurti stiprų moterų rėmėjų skyrių (Ladies Auxiliary).

Kitas susirinkimas įvyks spalių 11 d.

K. R. J.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS MOKYTIEMS ATEIVIAMS.

College of the City of New York viršininkas prof. Paul Klapper prašo paskelbti lietuvių žiniai, kad šioje kolegijoje anglų kalbos pamokos mokytiems ateiviams prasidės su rugsėjo 24 d. Pamokos teikiamos dienomis ir vakarais. Šios pamokos turi taip didelį pasisekimą, kad daugelis mokinių net iš tolimesnių vietų šias pamokas lanko. Tas pasisekimas pasiekiamas todel, kad pamokos teikiamos praktišku anglų kalbos naudojimu garsiai kalbant ar skaitant ir čia pat taisoma netinkama tarmė angliškų žodžių ir mokinama tinkamo anglų kalbos akcentavimo. Galutinai prirengiami tie mokiniai, kuriems reikalinga pereiti New Yorko valstijos kvotimai anglų kalboje. Visas šių pamokų klases prižiuri p-lė I. E. Reade, kuri pripažinta autoritetu šiame darbe.

Kadangi klasės yra apribotos, tai patartina kuoanksčiausiai už siregistruoti. Dieninėms klasėms reikia užsiregistruoti rugsėjo 20 ar 21 dd., nuo 2 iki 3:30 val. po pietų, adresu: 17 Lexington Ave., kertė E. 23-rd St., New Yorke; kambarys 826. Vakarinėms klasėms reikia užsiregis truoti rugsėjo 24, 25 ar 26 dd., nuo 7:30 iki 8:30 val. vakare, adresu: Main Building of the City College, 139-th St. ir Convent Ave., New Yorke; kambarys 222. Norintieji laišku gauti smulkmeniškas informacijas gali rašyti sekamai: Paul Klapper, Dean of the School of Education, the College of the City of New York, 139-th St. and Convent Ave., New York City.

PERTRAUKTA PAŠELPA BEDARBIAMS.

Aldermanų Tarybai atmetus majoro La Guardia siulomą planą apdėti pramonininkus ir profesionalus mokesniais puse nuošimčio nuo visų pajamų virš $5,000, viešosios labdarybės komisionierius Hodson, su pritarimu paties majoro, pranešė, kad su rugsėjo 15 d. pertraukia teikimą piniginės pašelpos apie 300,000 šeimų, kurios sudaro virš miliono New Yorko gyventojų. Ši pašelpa buvo teikiama bedarbių šeimoms užmokėjimui nuomos už namus ir kitas reikalingiausias pragyvenimo reikmenis ir dar maistui šiek tiek gaudavo. Išsisėmęs šių pašelpų teikimui fondas reikalingas papildyti piliečių mokesniais ir kuomet majoro planas bedarbių šelpimui fondą sudaryti augščiau minėtais mokesniais atmestas, tai nebeliko galimybės toliaus bedarbius šelpti. Tokiu atvėju ir federalė valdžia atsisakė teikti New Yorko gyventojų labdarybei jos skiriamą dalį.

Tačiau majoras La Guardia griežtai pareiškė, kad kol jis yra New Yorko majoru, tol bedarbių badavimo mieste nebus. Pagaliau p. La Guardia pasitarimuose su pramoninkų ir kitais visuomeninių grupių atstovais išdirbo naują planą bedarbių šelpimui pinigams sukelti. Sutikta apdėti biznio įstaigas ir atskirus biznierius mokesniais viena dešimta dalimi nuošimčio nuo visų pajamų virš $15,000; visi gyventojai mokės 15 nuoš. tos sumos, kurią išmoka federalei valdžiai mokesniais nuo pajamų ir šiuos mokesnius mokės tik tie, kurie turi mokėti federaliai valdžiai pajamų mokesnius; miestas vykins lioteriją, kuriai bilietus pardavinės nuo $2.00 iki $2.50. Šituo trilypiu planu tikimasi sukelti reikalingą sumą pinigų bedarbių šelpimui. Todel paskelbta, kad vėl atnaujinama mokėti bedarbių šeimoms tos pačios pašelpos, kurios buvo mokamos ir kurios rugsėjo 15 d. buvo pertrauktos mokėti.

Kuopu Susirinkimai

Cleveland, Ohio. — SLA. 136 kuopos susirinkimas įvyks 2 d. spalio, 7:30 val. vakare, Lietuvių Svetainėj. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes turim daug svarbių reikalų aptarimui. Nepamirškite atsivesti savo draugus ir pažįstamus prirašyti prie SLA. 136 kuopos, nes iki naujų metų įstojimo mokestis yra numažinta, todel dabar gera proga įstoti į SLA. 136 kuopą.

S. Čerauka — pirm.

Collinsville, Ill. SLA. 159 kuopos susirinkimas įvyks spalio 3 d., 6:30 val. vakare, Blahos svetainėj. Visi nariai yra kviečiami dalyvauti ir užsimokėti užvilktas mokestis.

M. Girdžiuvienė — sekr.

Niagara Falls, N. Y. SLA. 270 kuopos svarbus susirinkimas įvyks 7 d. spalio, paprastu laiku ir paprastoj svetainėj. Visi nariai kviečiami atsilankyti ir užsimokėti mėnesines mokestis. Taipgi atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 270 kuopos.

V. Stulpin.

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRIČIŲ PARENGIMAI

HAVERHILL, MASS. — SLA. 102 kp. rengia didelį pikniką, kuris įvyks rugsėjo 23 d., Lietuvių Ukėsų Gedimino Kliubo parke, Bradford, Mass. Parengimas bus su įvairiu programu. Bus įvairių valgių, gėrimų ir tt. Kalbės SLA. Prez. adv. F. J. Bagočius. Kviečiame visus vietinius ir apylinkės lietuvius atsilankyti. — Rengėjai. !

—o—

PORTCHESTER, N. Y. — SLA. 367 kuopa rengia linksmą balių šeštadieny, spalių 13 d., 1934 m., Polonia Hall, 229 Willett Ave., Portchester, N. Y., pradžia 7:30 val. vakare. Nuoširdžiai kviečiame vietinius ir apylinkės kolonijų lietulius ir lietuvaites skaitlingai atsilankyti. — Rengimo Komitetas.

Paieškojimas

Draugelis Matas-Matijošius, kilęs iš Mariampolės apskr. gyvenęs Pittsburgh, Pa. ir dirbęs National Tube Co.

Majauskas Adolfas, gyvenęs Elizabeth, N. J., turėjęs brolį Bronių, mirusį 1933 m. Ben Miller pavarde.

Kveda, Kvedaitis ar Kvedartas Pranas, kilęs iš Skaudvilės v., Tauragės apskr., gyvenęs 626 Miller St., Scranton, Pa., neva tarnavęs Amerikos kariuomenėje ir žuvęs kare.

Jucius Kazys, gyvenęs 345 Penn Ave., Scranton, Pa.

Paškauskas, kilęs iš „Devynakių" dvaro, Tauragės apskr., gyvenęs Pittsburgh, Pa., Lietuvoje palikęs seserį Karoliną.

Avižienis Antanas, gyvenęs 209 No. 4-th St., Duquesne, Pa., kilęs iš Šiliškio km., Šiaulių apskr.

Bagdonavičius Juozas, kilęs iš Panevėžio (Babtų fil.)

Čepinskas Mykolas, gyvenęs Brooklyne, vadinęsis Šulcu.

Davicijonas Juozas, Stepo s., kilęs iš Inturkio, Utenos apskr.

Gedvilas Jeronimas, gyvenęs Brooklyn, N. Y.

Gittemore (Gitmeris, Giteris ar Gatamoras) James (Jokubas, Zigmas ar Ignas), gyvenęs Bostone ir jo apylinkėje.

Jaudžemaitė Julijona, gyvenusi Gargždžuose ir New Yorke.

Kuras Juozas, kilęs iš Šakių apskr., gyvenęs Hoboken, N. J.

Kašiuba Juozas, kilęs iš Dvilikių km., gyvenęs Seattle, Was. ir Brooklyn, N. Y.

Kliučnikas Stasys, Antano s., gyvenęs Port Blanche, Plains, Pa.

Karaliai, Mikas ir Petras, kilę iš Mariampolės apskr., Mikas tarnavęs kariuomenėje ir gyvenęs Shenandoah, Pa.

Mackevičius Jonas, kilęs iš Mariampolės apskr., gyv. Stileton, Canada.

Megelinskas Bernardas, gyvenęs Scranton, Pa., kilęs iš Trakų apskr.

Plejeris Alfonsas, kilęs iš Saločių, Panevėžio apskr., gyv. New Yorke.

Raulinaitis Vincas (Roland), gyvenęs Elmgrove, W. Va.

Ieškomieji arba apie juos ką žinantieji teiksis atsiliepti į

Consulate General of Lithuania, 11 Waverly Place East, New York, N. Y.

Nemalimas Įveiktas — Dabar Valgo Viską

P-nas J. K. iš Montreal, Canada rašo, kad jam daug pagelbėjo NUGA-TONE. Turi daugiau gyvumo ir nebejaučia pilvo skausmų. Tai nėra mokamas liudymas, jis buvo atsiųstas liuosa jo valia. Daug kitų praneša panašius rezultatus. NUGA-TONE vartojama metų metais kaip pagelba malimo sistemai. Tai yra daktaro receptas ir turi gyduoles, kurios didina malimo organų veikmę. Jei jusų apetitas prastas arba turi vargo su nemalimu — pamėgink ite NUGA-TONE. Pajusite naudą į keletą dienų. Mes žinome, kad patarsit ir kitam. Mėnesio trytmentas už Vieną Dolerį. Parduoda visi aptiekoriai su garantija grąžinti pinigus, jei busit nepatenkinti. Nepriimkite pamainų.

Nuo užkietėjimo imkit — UGA-SOL — Idealų Liuosuotoją vidurių 25c. ir 50c.

Iš Gothenburgo į Stockholmą kelionė elektriniais traukiniais ima 6 valandas, per gražiąją Švediją. Ši kelionė jungia musų Atlantiko ir Klaipėdos laivų susisiekimą. Tarp Klaipėdos ir Stockholmo tiesiog plaukioja musų laivas "MARIEHOLM" kelionės laikas 24 valandos.

IŠPLAUKIA IŠ NEW YORKO

Drottningholm Rugsėjo 25
Gripsholm _____ Spalio 3
Kungsholm _____ Spalio 25
Gripsholm _____ Spalio 30

Kreipkitės į vietinį agentą arba:
SWEDISH AMERICAN LINE
21 State Str., New York, N. Y.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE"

Tel. Newtown 9-4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apdrauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti
Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

UŽ LIETUVOS BONUS
Mes mokame augščiausią rinkos kainą. Neparduokite pirm parašymo pas mus.
Kurt H. Schurig & Co., 50 Broadway, New York.

Reumatizmas Sausgėlė
Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.
CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05
Dukart tvirtesnė 75c.
Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.
JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

Puikus Operetiškas
KONCERTAS
YRA RENGIAMAS ARTISTĖS
K. Menkeliuniutės
KURIS ĮVYKS
Rugsėjo-Sep. 30, 1934
BROOKLYN LABOR LYCEUM,
947-959 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y.
Prasidės Lygiai 4 Valandą Po Pietų
Po koncertui bus šokiai prie puikios E. Benulio orkestros.
Įžanga: $1.00, 75c., 50c. ir šokiams 40c.

Publika, kuri lankė K. Menkeliuniutės koncertą pereitais metais dar ir šiandien minavoja, kad puikus buvo. Bet šį kartą bus dar geresnis, nes jame dalyvauja ir šiemet nekurie tie patys geri artistai, ir dar prie jų prisideda gražus burys naujų artistų, kurie musų publikai dar nebuvo girdėti.

K. Menkeliuniutė

Koncerte dalyvauja vienas garsus violinistas, Enzo Pascarella; Rosa Sentrelli, soprano; V. Tamkiutė, mezzo-soprano; Rosa Parronchi, dramatiškas sopranas, dainavusi Carnegie Hall ir kituose žymiuose teatruose; Candido Canfora, tenoras, operos artistas; A. Višniauskas, baritonas, kuris turi labai gražų gamtos apdovanotą balsą. Jis pastaraisiais laikais labai atydžiai lavinosi su vienu iš geriausių profesorių ir kiek teko girdėti jis padarė labai dideles pažangas. Šią puikią naujieną publika turės progą išgirsti K. Menkeliuniutės koncerte.

Taipgi dalyvauja musų žinomas tenoras Kazameika ir pati K. Menkeliuniutė. Šiame koncerte bus sudainuota labai daug įvairių dainų operetiškų geriausių rinkinių. Taipgi liaudies ir komiškų dainelių.

K. Menkeliuniutė dainuos visokių duetų beveik su kožnu artistu, kuris dalyvaus šiame programe. Vėliaus paaiškinsim plačiau per laikraščius, taipgi tikimės turėt ir daugiau dainininkų, kurios pagarsinsime vėliaus.

Taipgi dalyvauja p-lė Viktorija Valuk, gabi pianistė.

Širdingiausiai kviečiam visus atsilankyti.

Rengėjai.

SKAITYKITE KNYGĄ
AMERIKA
Arba rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams.
„TĖVYNĖS" ADMINISTRACIJA
307 W. 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.